

Wmo beleidsplan 2008-2011

INHOUDSOPGAVE	2
Afkortingenlijst	3
Inleiding	4
1 De Wet maatschappelijke ondersteuning	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning	
1.3 Het beleidsplan Wmo	6
2 Wmo visie Gemeente Bussum	5
2.1 Uitgangspunten van de Gemeente Bussum	6
2.1.1 Zelfstandigheid, ondersteuning en vangnet	
2.1.2 Integraliteit; een samenhangend stelsel van voorzieningen	
2.1.3 Denken vanuit kansen	
2.1.4 Budgetbeheersing	
2.1.5 De Wmo als kader	
2.1.6 De rol van de regio	
2.2 Meedoen; de rolverdeling tussen gemeente en inwoners	
3 Beleid per prestatieveld	
3.1 Prestatieveld 1 sociale samenhang en leefbaarheid	
3.2 Prestatieveld 2 Preventieve voorzieningen jeugd	
3.3 Prestatieveld 3 Informatie en advies	
3.4 Prestatieveld 4 Mantelzorgers en vrijwilligers	
3.5 Prestatieveld 5 Algemene voorzieningen	
3.6 Prestatieveld 6 Individuele voorzieningen	
3.7 Prestatieveld 7, 8 en 9 Maatschappelijke zorg	
4 Afstemming met andere beleidsterreinen	
4.1 Algemeen	
4.2 Afstemming met beleidsterreinen buiten de Wmo	
4.2.1 Programma 5 onderwijs	
4.2.2 Programma 7 sport en recreatie	
4.2.3 Programma 9 Werk en inkomen	
4.2.4 Programma 8 en 9 Minderheden en inburgering	
4.2.5 Programma 11 Ruimtelijke inrichting	
4.2.6 Programma 12 Volkshuisvesting	

<<paginanummers>>

AFKORTINGENLIJST

AB/OB	Activerende Begeleiding / Ondersteunende Begeleiding
AMK	Algemeen Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BNB	Beraad Naarden-Bussum
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg (voorheen RIO)
CJG	Centra voor Jeugd en Gezin
CVTM	Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EDV	Elektronische Dienstverlening
GHZ	Gezondheidszorg
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
Madi	(Wethoudersoverleg) Maatschappelijke Dienstverlening
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
PGB	Persoonsgebonden Budget
RBL	Regionaal bureau leerplicht
RBG	Regionaal Beraad Gehandicapten
ROW	Regionaal overleg Wmo
RVC	Regionale Volkshuisvestingscommissie
RIBW	Regionale instelling voor beschermde woonvormen
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
Wwb	Wet werk en bijstand
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WWZ	Wonen, welzijn en zorg
ZAT	Zorg Afstemmings Team / Zorg Afstemmings Traject

INLEIDING

Per 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. De gemeente Bussum heeft haar visie op de Wmo vastgelegd in de Startnotitie Wmo, die in december 2005 is vastgesteld door de gemeenteraad.

In 2006 heeft de gemeente zich met name gericht op de implementatie van de nieuwe taken; de aanpassing en uitbreiding van de verstrekking van individuele voorzieningen en de informatie- en adviesfunctie. Op beide onderwerpen wordt intensief samengewerkt met de gemeenten Naarden en Muiden. Inkoop en beleid met betrekking tot individuele voorzieningen wordt voor een groot deel in samenwerking met de hele regio Gooi en Vechtstreek ontwikkeld.

Het Wmo traject is in de loop van 2006 steeds meer vervlochten geraakt met het driejarig project WWZ. De Gemeente Bussum is in dit kader voorbeeldgemeente in de provincie Noord-Holland. De gemeente ontvangt subsidie ten behoeve van de uitvoering van een aantal projecten. De invulling van de loketfunctie, wijksteunpunten en de wijkmonitor is vanuit de projectorganisatie WWZ ontwikkeld. De klankbordgroep voor de WWZ is inmiddels uitgebreid en geformaliseerd in het Beraad Naarden-Bussum (BNB) en vormt nu het officiële participatieorgaan voor de Wmo voor de gemeenten Naarden en Bussum.

In 2007 is gewerkt aan de invulling van het eerste vierjarig beleidsplan Wmo. Via de wijkmonitor, inspraak en participatie is in kaart gebracht wat de behoeften en verwachtingen zijn van onze inwoners. Het beleidsplan is een kader voor een periode van vier jaar en zal waar nodig worden uitgewerkt in notities en projectplannen en vanzelfsprekend in het jaarlijkse Jaarplan welzijn.

Hoofdstuk één van het beleidsplan Wmo gaat in op de aanleiding en doelstelling van de wetgever en de effecten die de Wmo teweegbrengt in het Nederlandse zorgstelsel. Ook staat hier opgesomd wat de wettelijke eisen zijn aan het Wmo beleidsplan en hoe hier in Bussum aan is voldaan.

In hoofdstuk twee wordt nogmaals de gemeentelijke visie op de Wmo omschreven, zoals deze is neergelegd in de startnotitie. Deze herhaling maakt het beleidsplan een volledig zelfstandig leesbaar document en biedt waar nodig ruimte voor actualisatie van de visie op nieuwe ontwikkelingen en het nieuwe raads en collegeprogramma. Hoofdstuk twee gaat ook in op de rolverdeling tussen de gemeente en haar inwoners bij de invulling van de maatschappelijke ondersteuning.

Hoofdstuk drie is de kern van het beleidsplan. Hierin wordt per prestatieveld omschreven wat de Gemeente Bussum in de periode 2008-2011 wil bereiken en hoe ze dit wil bereiken.

Hoofdstuk vier tenslotte beschrijft het verband met andere beleidsterreinen en de wederzijdse invloed van deze beleidsterreinen op de Wmo en vice versa.

In dit beleidsplan worden de termen “burger” en “inwoner” gebruikt. Waar wordt gesproken van “burger” wordt bedoeld ingezetene van Nederland, in perspectief van de rijksoverheid. Het begrip “inwoner” wordt gebruikt als sprake is van inwoners van de gemeente Bussum of de regiogemeenten.

1. DE WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

1.1 Algemeen

De vraag naar zorg in Nederland is de afgelopen jaren sterk gewijzigd en gestegen. Een belangrijke oorzaak daarvoor is de *vergrijzing*. De 'babyboomers' gaan met pensioen en door de stijgende welvaart en grotere medische kennis stijgt de gemiddelde leeftijd. De effecten hiervan hebben zich de afgelopen jaren al laten zien in de gestegen pensioenpremies en de wachtlijsten in de zorg. De verzorgingsstaat die in de laatste decennia van de vorige eeuw is ingevuld blijft in de toekomst niet betaalbaar.

Een trend die dit effect versterkt is de *extramuralisering*: Ouderen en gehandicapten blijven vaker en langer wonen in de reguliere woningen in plaats van in instellingen. Huidige bewoners van instellingen komen steeds meer in de reguliere woningen in de wijk te wonen. Wonen en zorg zijn niet langer gebonden aan het gebouw waarin men verblijft maar aan de woonomgeving in de eigen wijk. Door de extramuralisering zal een groter beroep worden gedaan op mantelzorgers, vrijwilligers en de gemeenschap. Dit kan een spanningsveld opleveren met de groeiende 24-uurs economie en de toenemende arbeidsparticipatie in huishoudens met meerdere volwassenen.

Daarnaast is er de trend van *individualisering*. De sociale verbanden in die wijken worden losser. Inwoners zijn meer gericht op hun eigen (gezins)leven dan op de grotere sociale verbanden. Het aantal eenpersoonshuishoudens stijgt, zo ook de arbeidsparticipatie in huishoudens met meerdere volwassenen. Het risico van sociaal isolement neemt daardoor toe.

De Wmo speelt in op de hierboven omschreven ontwikkelingen en is een van de instrumenten waarmee de rijksoverheid een zorgstelsel wil creëren wat beter inspeelt op de nieuwe zorgvraag dan het huidige stelsel. De gemeente speelt een centrale rol in dit nieuwe stelsel.

1.2 Doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning

Iedereen moet volwaardig kunnen deelnemen aan de maatschappij, is de basisgedachte van de Wmo, ook mensen die dat door beperkingen niet zelfstandig kunnen. Daarvoor is een krachtige sociale structuur nodig waarin zelforganisatie, maatschappelijke binding en eigen verantwoordelijkheid een belangrijke plaats innemen.

De Wmo brengt het beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg onder één regie. In de Wmo zijn verschillende wetten op het gebied van zorg en welzijn samengevoegd; de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de welzijnswet en een deel van de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten).

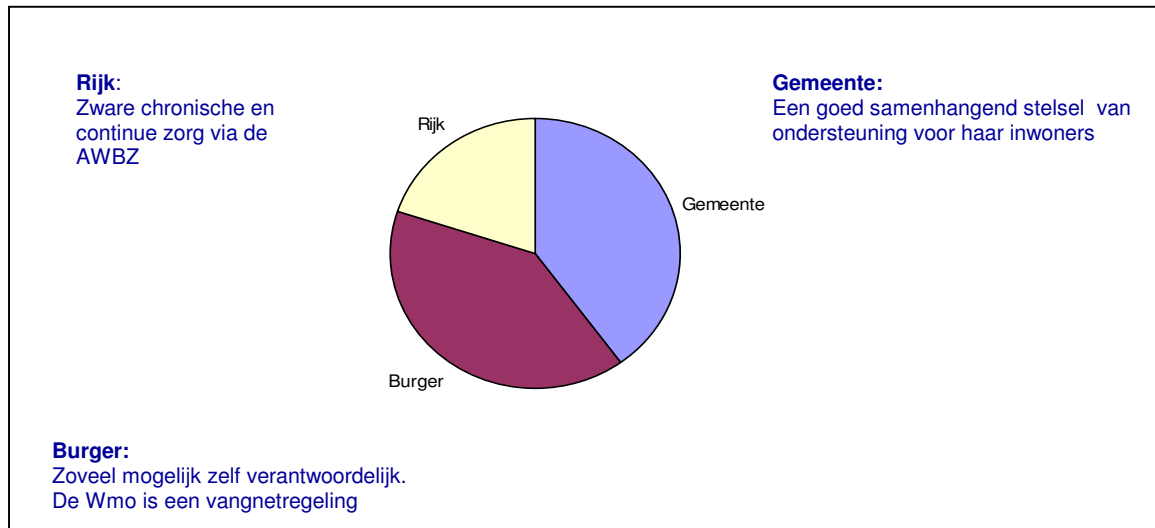
Een belangrijke uitbreiding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid is de overheveling van de eenvoudige huishoudelijke hulp vanuit de AWBZ naar de Wmo. Ook nemen de verantwoordelijkheden van gemeenten toe op het gebied van het geven van

informatie, advies en cliëntondersteuning en bij het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

De Wmo betekent een gewijzigde verdeling van verantwoordelijkheden.

- *Burgers* zijn zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk; de Wmo is een vangnetregeling.
- *Gemeenten* moeten zorgen voor een goed samenhangend stelsel van (maatschappelijke) ondersteuning voor hun inwoners zodat deze in bepaalde situaties zelf of met anderen oplossingen kunnen realiseren.
- *Het Rijk* zorgt voor een AWBZ die verzekert waarvoor ze bedoelt is; zware chronische en continue zorg die grote financiële risico's met zich meebrengt en die particulier niet te verzekeren is.

Figuur a verdeling verantwoordelijkheden

1.3 Wettelijke verplichtingen

De Wmo definieert maatschappelijke ondersteuning in negen prestatievelden. Gemeenten zijn vrij om zelf invulling te geven aan een prestatieveld, toegespitst op de lokale situatie. De wet bepaalt dat gemeenten hun beleid vastleggen in een 4-jarig beleidsplan. Inwoners worden nauw betrokken bij de totstandkoming van het beleid, maar ook belangenorganisaties en zorgaanbieders.

In artikel 3 lid 4 Wmo stelt de wetgever een aantal eisen aan het beleidsplan Wmo. Het plan moet in elk geval aangeven:

- a. wat de gemeentelijke doelstellingen zijn op de negen prestatievelden
- b. hoe het samenhangende beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning zal worden uitgevoerd en welke acties in de door het plan bestreken periode zullen worden ondernomen;
- c. welke resultaten de gemeente in de door het plan bestreken periode wenst te behalen;
- d. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om de kwaliteit van de wijze waarop de maatschappelijke ondersteuning wordt uitgevoerd te borgen;
- e. welke maatregelen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders nemen om keuzevrijheid te bieden aan degene aan wie maatschappelijke ondersteuning wordt verleend op het gebied van prestatieveld 2, 5 en 6;
- f. op welke wijze de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zich hebben vergewist van de behoeften van kleine doelgroepen.

Ad. a, b, c en e

In hoofdstuk drie wordt per prestatieveld aangegeven wat de gemeentelijke doelstellingen zijn voor de komende vier jaar en hoe en waarmee we deze willen bereiken. Waar van toepassing wordt op de eis van keuzevrijheid ingegaan.

Ad. d borging van de kwaliteit van de uitvoering

De uitvoering van het Wmo beleid is op vier niveaus geregeld;

- door de gemeente zelf (bijvoorbeeld verstrekking individuele voorzieningen en de informatie- en adviesfunctie)
- door derden op basis van subsidiering (bijvoorbeeld de activiteiten van de welzijnsinstellingen)
- door derden op basis van contracten (bijvoorbeeld indicatie en zorgverlening individuele voorzieningen)
- door een samenwerkingsverband tussen gemeente en andere partijen (bijvoorbeeld in de preventieve jeugdzorg en het loket Wijzer)

Natuurlijk is van belang dat van al deze soorten dienstverlening de kwaliteit wordt geborgd. Ook hiervoor zijn verschillende manieren;

- signalen van inwoners via inspraak, participatie, klachten en bezwaar en beroep
- signalen van gemeentelijke en niet-gemeentelijke medewerkers en van belangenorganisaties
- steekproefsgewijze kwaliteitsmetingen (bijvoorbeeld voor de individuele voorzieningen)
- behoeftemetingen bij inwoners en sleutelpersonen, bijvoorbeeld via de wijkmonitor
- periodieke verantwoording (bijvoorbeeld jaarlijkse of maandelijksse verantwoording door subsidieontvangers en contractpartijen)
- inzet van gecertificeerde organisaties en gebruik van 'evidence based methods' (dit zijn methoden waarvan wetenschappelijk onderzoek de effectiviteit heeft aangetoond)
- vergelijking met resultaten van anderen via benchmarks

Ad f. Vergewissen behoeften kleine groepen

Het algemene doel van de Wmo is dat iedereen kan meedoen, ook kwetsbare groepen. In de prestatievelden worden de verschillende vormen van ondersteuning omschreven. Sommige vormen zijn algemeen gericht, zoals de functie informatie en advies (prestatieveld 3), in andere prestatievelden worden specifieke doelgroepen benoemd. Zo richt prestatieveld 2 zich op jeugd, prestatieveld 4 op vrijwilligers en mantelzorgers en prestatieveld 5 op mensen met psychosociale problemen etc...

De Wmo richt zich op de ondersteuning van alle kwetsbare groepen, ook als deze niet expliciet worden benoemd, bijvoorbeeld mensen met (beginnende) dementie. Daarbij is het niet de bedoeling dat de ondersteuning van doelgroepen die wel specifiek worden genoemd beperkt blijft tot dat prestatieveld. Het prestatieveld jeugd bijvoorbeeld richt zich met name op preventieve voorzieningen voor deze groep. Voorzieningen voor de jeugd zijn echter ook onderdeel van prestatieveld 1 (leefbaarheid en veiligheid), prestatieveld 3 (informatie en advies) en prestatieveld 4 (stimuleren van jongeren om vrijwilligerswerk te doen).

Een aantal kleine doelgroepen is minder goed bereikbaar met name de OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) doelgroep en de overige specifieke doelgroepen uit prestatieveld 7, 8 en 9. De gemeente probeert op twee manieren deze doelgroepen toch te laten participeren in de beleidsontwikkeling;

- indeling van het participatieorgaan BNB in clusters per doelgroep en streven naar vertegenwoordiging van alle clusters. Dit is vastgelegd in het Besluit BNB dat in juli 2007 door het college is vastgesteld.
- Regionaal is opdracht gegeven aan Bureau Movisie om onderzoek te doen naar de behoeften van de doelgroepen van prestatieveld 7, 8 en 9.

Bij inspraak en bij de wijkmonitor wordt gelet op de vertegenwoordiging van verschillende doelgroepen. Wanneer een doelgroep ondervertegenwoordigd is wordt met deze specifieke doelgroep nader contact gezocht. Zo is vanuit de respons op de eerste wijkmonitor besloten om de

doelgroepen verstandelijk gehandicapten en allochtonen op een alternatieve manier te benaderen nadat zij ondervertegenwoordigd waren in de schriftelijke enquête.

1.4 Totstandkoming Wmo beleidsplan

In de wettekst is aangegeven dat het college van B&W ingezetenen van de gemeente en in de gemeente belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid moet betrekken. De gemeente heeft een actieve informatieplicht om de burgerparticipatie en het doen van beleidsvoorstellen door belanghebbenden mogelijk te maken.

Sinds 12 september 2006 komt het Beraad Naarden-Bussum (BNB) bijeen. Het BNB is het participatieorgaan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning voor de gemeenten Naarden en Bussum. In het BNB worden de doelgroepen uit de Wmo vertegenwoordigd door mensen die kennis en ervaring hebben op een bepaald expertiseveld (bijvoorbeeld verstandelijk gehandicapten of ouderen).

Eind mei 2007 heeft het college van B&W de startnotitie Wmo beleidsplan goedgekeurd. De startnotitie is daarna aan de gemeenteraad en aan de diverse WWZ-partners voorgelegd met het verzoek om aanvullende aandachtspunten/speerpunten te leveren voor het uiteindelijke Wmo beleidsplan. Op deze wijze konden instellingen input leveren voor het beleidsplan.

De gemeente Naarden en Bussum hebben op 20 juni 2007 een gezamenlijke bijeenkomst voor alle inwoners georganiseerd. Tijdens deze discussieavond konden de inwoners van Naarden en Bussum meedenken over de invulling van de plannen voor de komende jaren. Bijlage 2 bevat een verslag van deze avond.

Op basis van alle ontvangen input wordt het concept beleidsplan opgesteld. Dit concept beleidsplan wordt besproken met het Beraad Naarden-Bussum. Voor de gemeenteraad wordt een bijeenkomst georganiseerd waar de hoofdlijnen van het beleidsplan worden besproken. Tenslotte wordt op basis daarvan het definitieve plan opgesteld en ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

2.1 Uitgangspunten van de Gemeente Bussum

De Wmo vraagt gemeenten een samenhangend stelsel van voorzieningen te bieden aan haar inwoners en ondersteuning te bieden aan inwoners die hun problemen niet zelf of met anderen op kunnen lossen. De gemeente Bussum heeft haar uitwerking aan deze opdracht neergelegd in de Startnotitie Wmo die door de raad is vastgesteld in december 2005. Om het beleidsplan Wmo een zelfstandig leesbaar document te maken wordt de visie hieronder herhaald en waar nodig geactualiseerd.

2.1.1 Zelfstandigheid, ondersteuning en vangnet

Inwoners van de gemeente Bussum moeten (binnen sociaal maatschappelijk en economische grenzen) in staat zijn het leven te leiden dat zij prefereren. Om dit te realiseren zet Bussum in op:

1. Adequate algemene voorzieningen
2. Het bevorderen van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en maatschappelijke organisaties

Algemene voorzieningen zijn adequaat wanneer deze aansluiten bij de behoeften en preferenties van inwoners en deze de inwoners ondersteunen bij het nemen van hun eigen verantwoordelijkheid op het terrein van wonen, welzijn en zorg.

Niet voor iedereen zullen deze algemene voorzieningen voldoende zijn om een zelfstandig leven te kunnen leiden. Voor deze (vaak kwetsbare) individuen is het van belang dat zij ondersteuning op maat kunnen krijgen. Bovendien zal de gemeente een scherp oog moeten hebben voor individuen en groepen die ten gevolge van omstandigheden of persoonlijke beperkingen het gevaar lopen niet volwaardig te kunnen participeren in de Bussumse samenleving. Voor genoemde groepen zet Bussum in op:

Voorbeelden:

1. Wanneer de gemeente zorgt voor voldoende aanbod van aangepaste woningen voor ouderen en gehandicapten dan zal er minder beroep worden gedaan op individuele woningaanpassingen vanuit de Wmo.

2. De aanwezigheid van veilige wijken met voldoende ontmoetings- en speelmogelijkheden vermindert de kans dat opvoeders er alleen voor komen te staan en extra professionele ondersteuning behoeven.

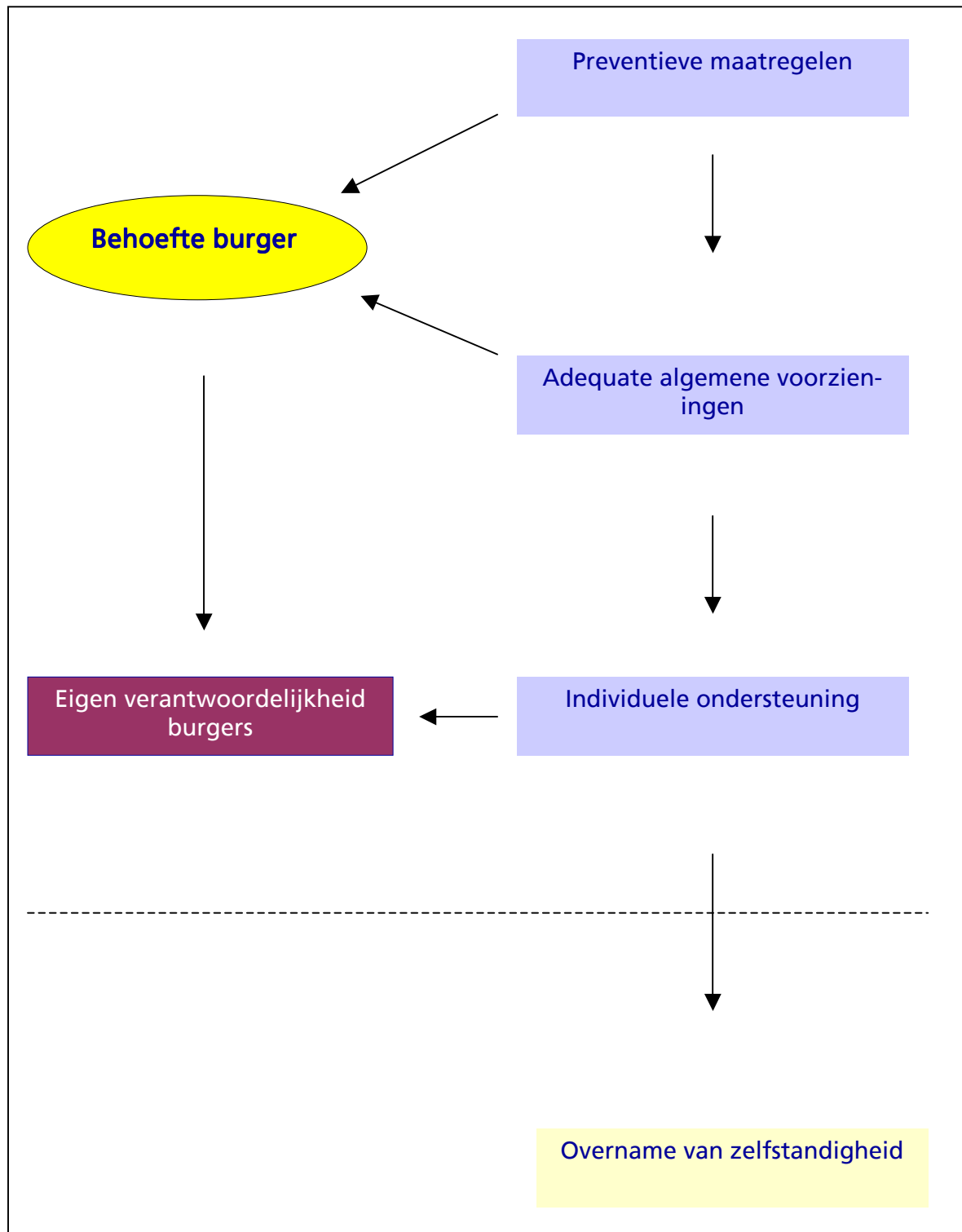
3. preventieve maatregelen en voorzieningen om inbreuk op zelfstandigheid te voorkomen en er voor te zorgen dat individuen een open toekomst behouden;
4. ondersteuning aan kwetsbare groepen/individuen om zelfstandigheid te bevorderen of te behouden.

Door preventieve voorzieningen te treffen voor kwetsbare doelgroepen wordt de behoefte van de inwoners van tevoren beïnvloed en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de algemene voorzieningen onvoldoende blijken voor bepaalde groepen.

Wanneer bovenstaande maatregelen onvoldoende blijken en personen met de ondersteuning van algemene, preventieve en individuele voorzieningen niet in staat blijken zelfstandig te leven dan ligt de oplossing meestal in de intramurale zorg. Deze verantwoordelijkheid ligt bij de provinciale en landelijke overheid en valt onder het regime van de AWBZ. Er ligt hier wel de taak van afstemming, temeer daar individuele inwoners van Bussum op allerlei deelgebieden op ondersteunende diensten van de gemeente blijven aangewezen.

Samengevat: door goede algemene voorzieningen te creëren het gebruik van individuele voorzieningen verminderen. In figuur b is dit schematisch weergegeven.

Figuur b Zelfstandigheid, ondersteuning en vangnet

2.1.2 Integraliteit; een samenhangend stelsel van voorzieningen

Hoe biedt de gemeente haar inwoners een samenhangend stelsel van voorzieningen? Wat verstaan we onder een sterk voorzieningenniveau? Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Zo kan een laag voorzieningenniveau in een wijk worden opgelost door het voorzieningenaanbod te verhogen maar wellicht is het verhogen van de mobiliteit van de wijkbewoners een meer effectieve oplossing.

Er is bovendien geen sprake van een homogene doelgroep. De jeugd heeft andere behoeften dan de 65 plussers. Ook kunnen maatregelen voor de één positief en voor de ander negatief uitpakken. Een bekend voorbeeld is de aanleg van rolstoelhellingen bij stoepranden; mobiliteit verhogend voor gehandicapten in een rolstoel maar zeer onduidelijk voor blinden en slechtzienden.

De gemeente is regisseur en vertaalt deze functie naar de opdracht om samen met inwoners en zorgaanbieders te komen tot een goed woon- en leefklimaat binnen de gemeente Bussum met een passend en samenhangend zorgaanbod. Doel is dat zoveel mogelijk (ook kwetsbare) inwoners zelfstandig kunnen wonen en hun behoefte in vrijheid realiseren.

De term “samenhangend” impliceert al de noodzaak tot integraliteit. Bij het vaststellen en invullen van beleid wordt uitgegaan van het beoogde resultaat van gemeentelijke inspanning. Dit maatschappelijk effect vormt de focus bij samenwerking. Bij het bereiken van zo'n maatschappelijk effect kunnen meerdere beleidsterreinen betrokken zijn, meerdere gemeentelijke afdelingen, en ook inwoners en externe partijen. Vanuit het vastgestelde te bereiken maatschappelijk effect wordt zo breed mogelijk gekeken hoe dit het beste gerealiseerd kan worden.

Van belang hierbij is de bewustwording van alle betrokken partijen van de systematiek van de Wmo en de rol van alle spelers. Verschillende afdelingen binnen de Gemeente Bussum moeten zich bewust zijn van het effect van beleid en uitvoering op andere terreinen. De tendens tot steeds verdergaande samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende diensten en afdelingen zal door de Wmo worden versterkt. Dit sluit aan bij de éénloketgedachte; het wordt steeds belangrijker om inwoner één ingang te bieden. Ook hierbij is bewustwording van belang; dat eenieder beseft uit wie de primaire doelgroep bestaat: de inwoners van de gemeente Bussum.

Ook de inwoners van Bussum zelf krijgen een andere rol. In het nieuwe zorgstelsel, maar ook in andere sociale voorzieningen, zoals de Wet werk en bijstand (WWB) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA), wordt steeds meer nadruk gelegd op de eigen verantwoordelijkheid van de burger. De burger wordt minder gezien als klant met rechten maar als een partner met eigen verantwoordelijkheden. Er wordt gekeken naar welke mogelijkheden iemand heeft om voor zichzelf en voor anderen te zorgen. De overheid ondersteunt de burger bij het nemen van zijn verantwoordelijkheden. Instrumenten hiervoor zijn de burger goed informeren, creatieve initiatieven ondersteunen en de behoefte van de burger goed inventariseren en hieraan tegemoet komen met passende preventieve en algemene voorzieningen. In paragraaf 2.2 wordt hier verder op ingegaan.

2.1.3 Denken vanuit kansen

Natuurlijk brengt de Wmo bepaalde risico's en knelpunten met zich mee. Zonder deze uit het oog te verliezen wil de gemeente Bussum het nieuwe stelsel met nadruk benaderen vanuit de kansen die het biedt, door te kijken naar de vraag van haar inwoners en daar zo praktisch mogelijke oplossingen voor te zoeken. Bij het leveren van vraaggericht maatwerk moet wel zo breed mogelijk gekeken worden omdat de oplossing van het ene probleem ook effect kan hebben op andere problemen. Waar mogelijk heeft een preventieve aanpak de voorkeur, waardoor het probleem wordt voorkomen.

2.1.4 Budgetbeheersing

De ambities op het gebied van wonen, welzijn en zorg moeten worden verwezenlijkt binnen het beschikbare budget. Daarom wordt bij het maken en invullen van beleidskeuzes altijd een kosten-baten afweging gemaakt. Hierbij wordt gestreefd naar kwalitatief hoogwaardige oplossingen die zo min mogelijk bureaucratie en daarmee uitvoeringskosten met zich mee brengen.

Het Wmo budget bestaat deels uit bestaande gemeentelijke budgetten (welzijnsbudget en Wvg budget) en deels uit nieuwe budgetten die zijn overgeheveld uit de AWBZ. De nieuwe budgetten worden als één integratiebudget toegevoegd aan het gemeentefonds. Er is in het eerste jaar van de Wmo nog geen goede meerjarenprognose te geven voor de financiële ontwikkeling van de Wmo. De rijksbudgetten zijn nog onderhevig aan herverdelingsingrepen door het ministerie. Bovendien worden naar verwachting in de nabije toekomst nog meer taken vanuit de AWBZ naar de gemeenten overgeheveld en over de financiële gevolgen daarvan is nu nog niets te zeggen.

Alle inkomsten en uitgaven in het kader van de Wmo vallen onder programmakaart 8 van de programmabegroting. Hierdoor zijn baten en lasten en verschuivingen hierin jaarlijks inzichtelijk en is goede monitoring van de ontwikkelingen mogelijk.

2.1.5 De Wmo als kader

De Wmo is de paraplu waaronder bestaand en nieuw beleid op het gebied van de zorg verder wordt uitgewerkt. In een vierjarige kadernota worden de algemene uitgangspunten en doelen geformuleerd, welke in specifieke onderliggende nota's worden uitgewerkt. De nota lokaal jeugdbeleid, de nota ouderenbeleid, de nota lokaal gezondheidsbeleid en het meerjarenwelzijnsplan zullen geheel opgaan in de nota Wmo of hierbij aansluiten. Op deze manier blijft het beleid samenhangend en gaat de flexibiliteit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht niet verloren.

2.1.6 De rol van de regio

Het woon- en leefklimaat binnen de gemeente Bussum wordt beïnvloed door haar omgeving. Vanuit de lokale Bussumse situatie wordt bekeken wanneer regionale samenwerking wenselijk is. Bijvoorbeeld wanneer schaalvergroting leidt tot betere kwaliteit en lagere kosten, bijvoorbeeld bij de inkoop van zorg of indicatie.

Daarnaast is samenwerking en overleg noodzakelijk omdat inwoners zich bij het gebruik van voorzieningen niet laten beperken door de gemeentegrenzen. De Wmo biedt de mogelijkheid tot maatwerk maar kan ook tot lokale verschillen leiden. Het voorzieningenniveau in een gemeente kan ver afwijken van dat in een buurgemeente, afhankelijk van de plaatselijke situatie, de gemaakte beleidskeuzes en de financiële armslag van zo'n gemeente.

Figuur c Overzicht regionale samenwerking

Presveld	Overwegend lokaal	Overwegend G&V	regionaal Samen met Naarden en/of Muiden
1			
2			
3		Lcketgooi.nl	Wijzer
4	vrijwilligers	mantelzorg	
5	toegankelijkheid		participatie
6		beleid	uitvoering
7-8-9			

Ketensamenwerking op lokaal niveau is er in het kader van de WWZ. Hierin participeren de gemeenten Bussum en Naarden met organisaties als Versa, Vivium Zorggroep, MEE 't Gooi en Omstreken en andere. Vanuit deze samenwerking hebben Bussum en Naarden ook een gezamenlijk participatieorgaan opgezet.

De verstrekking van individuele voorzieningen in het kader van de Wmo en de fysieke loketfunctie vanuit de Wmo en WWZ wordt door de gemeente Bussum uitgevoerd voor de gemeenten Naarden en Muiden.

De opzet van een digitaal loket vanuit dit WWZ samenwerkingsverband is inmiddels uitgebreid naar de hele regio Gooi en Vechtstreek en heeft geresulteerd in het regionale Loketgooi.nl.

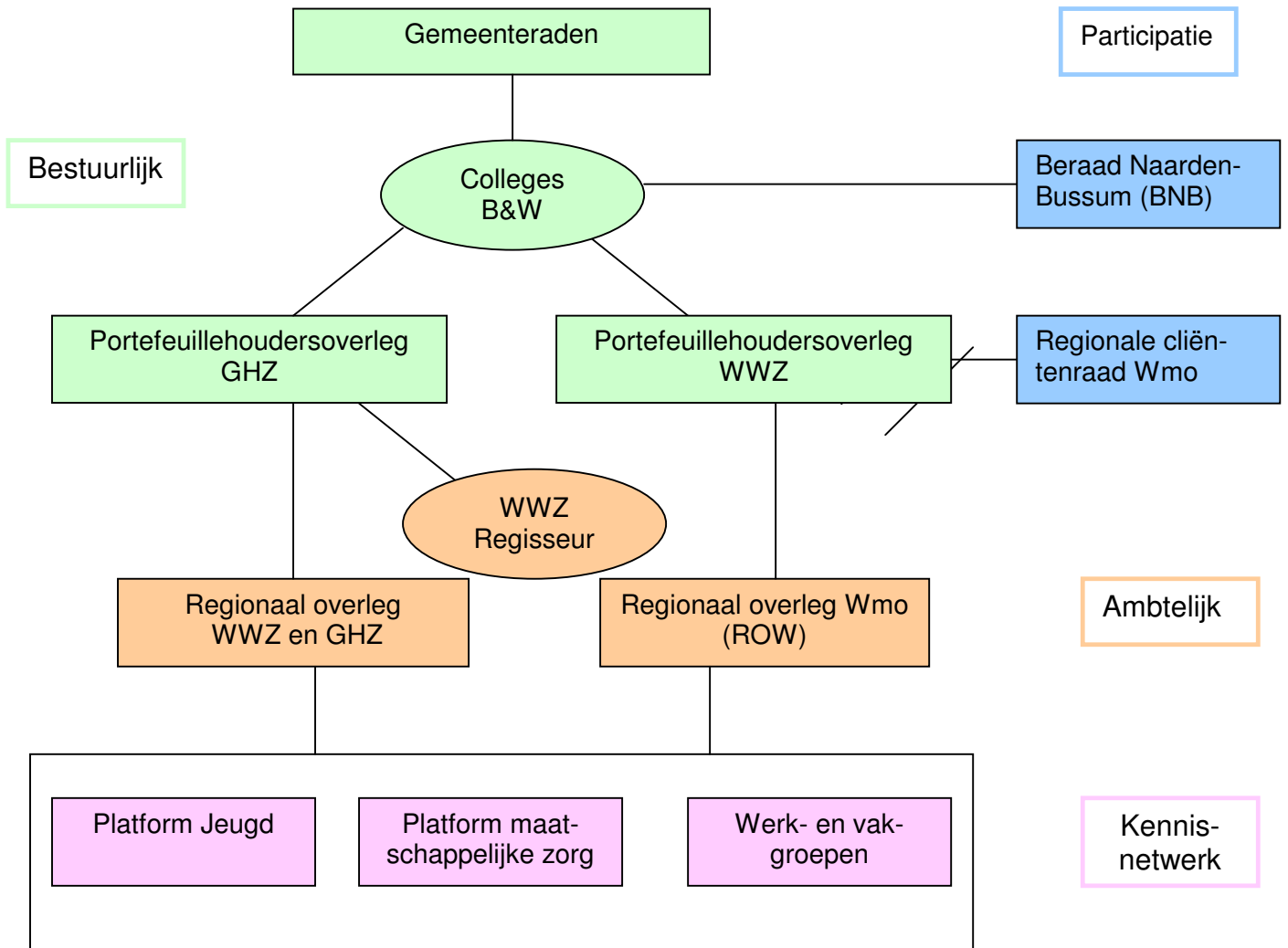
Het wethoudersoverleg Madi heeft in 2005 uitgesproken waar mogelijk en nuttig regionaal te willen samenwerken binnen de regio Gooi en Vechtstreek. Inmiddels is de bestuurlijke structuur herzien en zijn het portefeuillehoudersoverleg maatschappelijke dienstverlening (Madi) en RVC samengevoegd in het portefeuille-houdersoverleg WWZ. Het portefeuillehoudersoverleg Gezondheidszorg (GHZ) bestaat naast het portefeuillehoudersoverleg WWZ.

Ambtelijk worden de portefeuillehoudersoverleggen ondersteund door twee gremia, het ambtelijk overleg WWZ en Gezondheidszorg en het Regionaal overleg Wmo (ROW). Het eerste is gericht op welzijn en gezondheidszorg, het tweede op de verstrekking van individuele voorzieningen (prestatieveld 6).

Een WWZ coördinator moet zorgen voor de afstemming tussen de verschillende overlegstructuren. Daarnaast is er ketensamenwerking met niet-gemeentelijke partners op het gebied van het jeugdbeleid (regionaal) en maatschappelijke dienstverlening. In figuur d staat deze regionale samenwerking schematisch weergegeven.

Figuur d Regionale samenwerking Gooi en Vechtstreek

2.2 Meedoen; de rolverdeling tussen gemeente en inwoners

Iedereen moet meedoen, is kort samengevat het doel van de Wmo. Het begrip 'meedoen' duidt op drie vormen van maatschappelijke activiteit:

- het participeren in (allerhande) 'maatschappelijke processen', bijvoorbeeld: wonen, werken, recreëren, vervoer, winkelen, vrienden bezoeken etc;
- meepraten, invloed uitoefenen; hierbij gaat het om het laten horen van de eigen stem in verschillende contexten: buurtvereniging, werk, gemeentelijk beleid etc.;
- bijdragen aan de vormgeving van de eigen leefomgeving: het gaat hier om maatschappelijk initiatief van inwoners in de vorm van participatie in belangenorganisaties, vrijwilligerswerk, e.d.

De gemeente stimuleert haar inwoners om mee te doen, ongeacht handicap of beperking. Zij ondersteunt inwoners waar nodig en faciliteert door een voorzieningenpakket en een infrastructuur te bieden waarin inwoners kunnen participeren, meepraten en bijdragen. Hierbij ontstaat een rolverdeling waarin de verdeling van verantwoordelijkheden in meer of mindere mate bij gemeente of haar inwoners ligt.

Figuur e Rolverdeling tussen gemeente en inwoners

Gemeente	Inwoner	Voorbeeld
Geen actie	Volledig verantwoordelijk	Inboedelverzekering
Faciliteert	Maakt op eigen initiatief gebruik van geboden mogelijkheden	Lidmaatschap sportvereniging
Biedt desgevraagd hulp	Signaleert (zelf of omgeving) en/of vraagt ondersteuning	Schuldhelpverlening, verstrekking rolstoel
Volledig verantwoordelijk	Geen actie	Vuilophaal, straatverlichting

De Wmo gaat min of meer uit van de volgende hiërarchie:

- Zelfdoen/regelen/eigenverantwoordelijkheid
- Beroep op 'netwerken': mantelzorg, vrijwilligers, burens
- Gebruik van algemene voorzieningen (openbare voorzieningen en preventieve voorzieningen)
- Beroep op individuele voorzieningen ('maatwerk')

De nieuwe verdeling van verantwoordelijkheden zoals omschreven in hoofdstuk 1.2 betekent dat er een verschuiving plaats zal vinden in de rolverdeling in de tabel. Inwoners krijgen een grotere eigen verantwoordelijkheid, de gemeente ondersteunt waar dit nodig is. Een voorbeeld van deze grotere verantwoordelijkheid is de inkomensafhankelijke bijdrage voor individuele voorzieningen (in Bussum tot op heden alleen voor de huishoudelijke zorg).

Op 20 juni 2007 is een inspraakavond georganiseerd voor inwoners van de gemeenten Naarden en Bussum. De hoofdvragen op deze avond was "wat kunt u als inwoner doen om meer verantwoordelijkheid te nemen" en "wat moet de gemeente doen om te zorgen dat u als inwoner meer verantwoordelijkheid kan nemen. Over deze vragen is plenair gediscussieerd en in subgroepen per prestatieveld. De uitkomsten van deze avond zijn uitgewerkt per prestatieveld in hoofdstuk 3. De belangrijkste aandachtspunten die de inwoners aan de gemeente meegaven zijn verwerkt in hoofdstuk 3 bij de uitwerking van de prestatievelden.

HOOFDSTUK 3 DE PRESTATIEVELDEN

De Wmo is opgebouwd uit negen prestatievelden. Deze prestatievelden geven invulling aan het begrip maatschappelijke ondersteuning. De negen prestatievelden zijn;

1. Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid
2. Preventieve voorzieningen voor problemen met jongeren en opvoedingsproblemen
3. Het geven van informatie en advies
4. Ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers
5. Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
6. Voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen
7. Maatschappelijke opvang, (vrouwenopvang)
8. Bieden openbare geestelijke gezondheidszorg
9. Bieden ambulante verslavingszorg

De Gemeente is vrij in de invulling van de negen prestatievelden. Zij legt dit vast in het vierjarig beleidsplan en moet aan het rijk, de gemeenteraad en haar inwoners verantwoording afleggen over hetgeen zij op deze prestatievelden heeft bereikt.

In dit hoofdstuk wordt per prestatieveld de doelstellingen ingevuld voor de komende vier jaar volgens onderstaande opbouw;

Prestatieveld	Omschrijving inhoud prestatieveld zoals de rijksoverheid de achtergrond en inhoud van het betreffende prestatieveld ziet
Visie	De gemeentelijke visie op dit prestatieveld zoals vastgesteld in de Startnotitie Wmo (december 2005) waar nodig aangevuld met actuele vaststellingen
Omgevingsanalyse	In de Startnotitie is een inventarisatie gemaakt van voorzieningen in Bussum, per prestatieveld met waar mogelijk het aantal gebruikers en de kosten. Voor dit overzicht wordt dan ook verwezen naar de Startnotitie. De omgevingsanalyse geeft globaal inzicht in de belangrijkste demografische kenmerken van het betreffende prestatieveld.
Aandachtspunten	Aandachtspunten waarmee rekening gehouden moet worden o.b.v. signalen van inwoners, belangenorganisaties en hulpverleners aan de gemeente, bijvoorbeeld vanuit inspraak, participatie, de wijkmonitor, en het loket. Ook aandachtspunten vanuit de interne organisatie, bijvoorbeeld financiële risico's behoren hiertoe.
Doelstellingen	Formulering van de doelstellingen die we in de komende vier jaar willen bereiken. Omdat dit een kadernota is zijn de doelstellingen op globaal niveau geformuleerd. In de jaarlijkse programmabegroting en in uitwerkingnota's zullen de bijbehorende prestaties worden uitgewerkt en meetbare prestatie-indicatoren worden benoemd.
Hoe worden de doelstellingen bereikt?	Globaal wordt hier aangegeven hoe we de bovengenoemde doelstellingen willen bereiken.

3.1 PRESTATIEVELD 1 SOCIALE SAMENHANG EN LEEFBAARHEID

Het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid in dorpen, wijken en buurten

Dit beleidsterrein is breed geformuleerd. Het gaat hier om het creëren van een sociaal coherente samenleving, waarin burgers elkaar kunnen ontmoeten, zaken met elkaar kunnen bespreken, dingen met elkaar kunnen doen etc., zodanig dat de buurt of wijk levendig is/blijft. De gemeente heeft op dit terrein grote vrijheid. Belangrijk is dat niet alleen gekeken wordt naar professionele organisaties, maar ook naar de inzet van inwoners, vrijwilligers in de buurt, de kerk, sportverenigingen etc. Te denken valt ook aan buurtwinkels, speelruimte voor kinderen, een boodschappen-service, etc. (vgl. memorie van toelichting Wmo).

Visie Gemeente Bussum

De Gemeente Bussum streeft naar een samenhangend stelsel van zorg en welzijn waarin haar (ook kwetsbare) inwoners zelfstandig kunnen wonen en hun behoefte aan vrijheid realiseren. (Collegeprogramma 2002-2006 en WWZ uitvoeringsprogramma 2006-2008).

De door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen moeten voor alle inwoners zijn. Iedereen moet aan de samenleving kunnen meedoen. Bij de invulling van de voorzieningen wordt uitgegaan van de inwoner en diens vragen en behoeften. (Collegeprogramma 2006-2010).

Door een goed netwerk van algemene voorzieningen wordt de druk op de individuele voorzieningen verminderd (Startnotitie Wmo, zie 2.1.1).

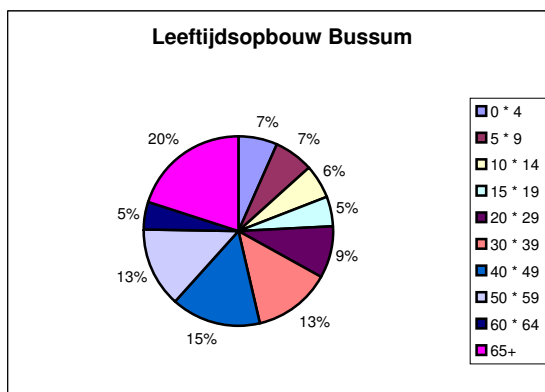
In het raadsprogramma 2006-2010 wordt de jeugd genoemd als groep die extra aandacht moet krijgen bij de invulling van algemene voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, huisvesting, zorg en welzijn.

Figuur f leeftijdsopbouw in Bussum

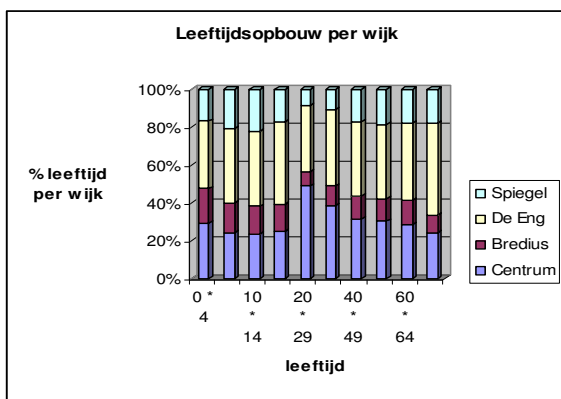
Omgevingsanalyse

Binnen de gemeente Bussum is 20% van de inwoners 65 jaar of ouder. Daarvan is bijna 7 % zelfs ouder dan 80 jaar. Met het ouder worden is de inrichting van een woonwijk/woonomgeving steeds belangrijker om zo lang als mogelijk zelfstandig te kunnen blijven functioneren.

Het concrete aanbod aan welzijnsvoorzieningen, gebaseerd op de vraag uit de desbetreffende woonomgeving (wijk), is hierbij van groot belang, dit vanzelfsprekend naast een gericht aanbod van zorgvoorzieningen.

Figuur g leeftijdsopbouw per wijk

Het huidige aanbod van welzijnsvoorzieningen richt zich op bepaalde wijken en bepaalde bevolkingsgroepen. Vooral in de wijken Bredius en Spiegel is er geen specifiek aanbod. Met betrekking tot de sportvoorzieningen in Bussum valt in algemene zin te melden dat er een grote druk ligt op de sportclubs en voorzieningen. Bijna iedere tak van sport in Bussum kent wachtlijsten en er is een groot gebrek aan veldcapaciteit. De sporters komen uit geheel Bussum.

Figuur h leeftijdsopbouw in cijfers

Leeftijd	0 * 4	5 * 9	10 * 14	15 * 19	20 * 29	30 * 39	40 * 49	50 * 59	60 * 64	65+	totaal
Centrum	622	497	433	389	1387	1627	1512	1283	430	1515	9695
Bredius	384	325	266	219	215	434	572	490	194	596	3596
De Eng Spiegel	757	795	719	677	979	1680	1874	1648	617	3015	12751
Bussum totaal	2120	2042	1823	1554	2832	4202	4782	4204	1510	6263	31223

Leeftijd	0 * 4	5 * 9	10 * 14	15 * 19	20 * 29	30 * 39	40 * 49	50 * 59	60 * 64	65+	totaal
Centrum	29%	24%	24%	25%	49%	39%	32%	31%	28%	24%	31%
Bredius	18%	16%	15%	14%	8%	10%	12%	12%	13%	10%	12%
De Eng Spiegel	36%	39%	39%	44%	35%	40%	39%	39%	41%	48%	41%
Bussum totaal	7%	7%	6%	5%	9%	13%	15%	13%	5%	20%	100%

Aandachtspunten

De doelstelling om een beweging van individuele voorzieningen naar algemene voorzieningen te realiseren kan niet alleen met Wmo middelen worden gerealiseerd en in veel gevallen ook niet alleen met gemeentelijke middelen. Bijvoorbeeld goed openbaar vervoer of toegankelijkheid van horecagelegenheden is niet afdwingbaar door de gemeentelijke overheid. We zullen het moeten doen met 'zwakke instrumenten' als convenanten, stimuleringsregelingen of subsidievoorwaarden. Ook de inzet van inwoners zelf bij het realiseren van een goed voorzieningenapparaat is essentieel.

Het overgrote deel van de bewoners geeft echter aan zeer naar tevredenheid te wonen in Bussum en geen voorzieningen te missen voor hun basale behoeften. Wel blijkt uit de monitor dat het aanbod van welzijnsvoorzieningen door bewoners uit de wijken Bredius en Spiegel weinig wordt gebruikt en de onbekendheid met het huidige aanbod groter is in deze wijken. In geheel Bussum ervaren bewoners een tekort aan (speel)faciliteiten voor de jeugd/jongeren. Ook moet met het aanbod van voorzieningen rekening gehouden worden met de grote doelgroep 65 plussers.

Op de inspraakavond in juni 2007 werd aangegeven dat inwoners van een wijk zich in deze tijd weinig inzetten voor buurtgenoten. Men heeft het druk of geen interesse. De Wmo gaat in die zin in tegen de tijdsgeest en de vraag is of deze wet hierin verandering kan brengen. Leefbaarheid en sociale samenhang begint bij goed contact met burens. Dit zit in kleine dingen; elkaar groeten, een praatje maken. Inwoners moeten dit als hun taak zien. De gemeente kan dit faciliteren door op wijkniveau te zorgen voor voorzieningen waarbinnen sociale contacten gelegd kunnen worden; sportclubs, verenigingen, buurthuizen en buurtplatforms.

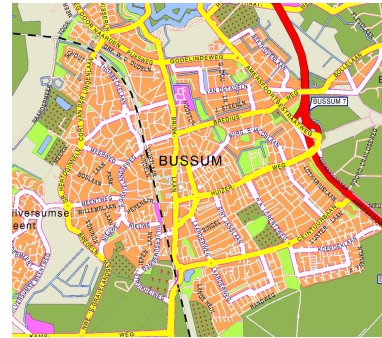
Doelstellingen

1. Wijkgerichte aanpak voor behoeftemeting en invulling voorzieningen.
2. Omslag van aanbodgericht naar vraaggestuurd aanbod van welzijnsvoorzieningen.
3. Bekendheid vergroten van het welzijnswerk in de wijken Bredius en Spiegel, hetgeen bijdraagt aan langer plezierig zelfstandig wonen in deze twee wijken.

4. Betere aansluiting van de voorzieningen voor jeugd en jongeren op de behoefte van deze doelgroep. Dit moet leiden tot een betere sociale cohesie voor jeugd en ouders en terugdringing van de overlast door hangjongeren.
5. Stimuleren inwoners zelf initiatief te nemen en bij te dragen aan een leefbare en plezierige woonomgeving.

Hoe worden deze doelstellingen bereikt

1. Een wijkgerichte benadering heeft als voordeel dat rekening gehouden kan worden met de verschillen tussen diverse wijken. Waar uit behoeftemetingen blijkt dat er verschillende aandachtspunten zijn in verschillende wijken zal gekozen worden voor een aanpak op wijkniveau. Daarnaast zal worden onderzocht of regelmatige inventarisatie van knelpunten per wijk leidt tot betere kennis van de behoefte van de inwoners. Hiervoor kan worden aangesloten bij de activiteiten van afdeling Wijkbeheer (wijkscouw, servicelijn). Ook bij de inspraakavond Wmo werd door inwoners aangegeven dat zij eerder meedoen en meedenken bij een wijkgerichte of doelgroepgerichte aanpak.
2. Op dit moment is het aanbod van welzijnsvoorzieningen in belangrijke mate aanbodgericht. De gemeente wil de omslag maken naar een vraaggerichte aanpak. Dit gebeurt in drie stappen;
 - a. Kennis van de vraag en behoeften van je inwoners; regelmatige monitoring en een wijkgerichte aanpak moet hierin meer inzicht geven. Op basis van deze resultaten bepaalt de gemeente welke effecten zij wil bereiken. Een analyse van de behoeften per wijk vanuit de wijkmonitor die in 2005 en 2006 in het kader van het WWZ-project is gehouden is in de verschillende paragrafen van dit hoofdstuk verwerkt.
 - b. Subsidiering en inkoop van activiteiten die aansluiten bij de door de gemeente gewenste effecten; in 2008 en 2009 zal het welzijnsplan worden geëvalueerd, te beginnen met de activiteiten van Versa. Het thans bestaande aanbod van welzijnsvoorzieningen zal getoetst worden op effectiviteit aan de door de gemeente gewenste effecten (zie a.), gekoppeld aan de prestatievelen Wmo in relatie met het toetsingskader welzijn. De vraag hierbij is welke bijdrage het huidige aanbod aan voorzieningen levert aan de specifiek op wijkniveau levende wensen, waar blinde vlekken in het aanbod kunnen worden gesignaleerd en op welke wijze deze worden opgelost.
 - c. Op basis van de evaluatie zal het subsidiebeleid worden bijgesteld. Voor bijstelling van de activiteiten die door Versa worden uitgevoerd is inzicht in en sturing op het aanbod van welzijnsactiviteiten van essentieel belang. Dit is mogelijk doordat Versa zal gaan werken met een productbegroting. Deze omslag is reeds ingezet, het jaarplan welzijn 2008 zal voor het onderdeel algemeen maatschappelijk werk reeds een productbegroting bevatten.

Extra aandacht wordt bij deze invulling gegeven aan de grote doelgroep 65 plussers.

3. De wijken Bredius en Spiegel, met dure koopwoningen en hoge inkomens zijn niet het traditionele werkgebied van het welzijnswerk. Inwoners hebben in het algemeen hoge inkomens, een drukke agenda en een grote zelfredzaamheid. Echter vooral voor de doelgroep (alleenstaande) ouderen kan het gebrek aan voorzieningen in de eigen wijk en de onbekendheid met voorzieningen in andere wijken het risico op een sociaal isolement vergroten. Men heeft niet het gevoel tot de doelgroep van voorzieningen in buurtwijken te horen en loopt daardoor niet makkelijk binnen. De omslag naar een wijkgericht vraaggericht aanbod kan dit probleem ondervangen. Voor de wijken Bredius en Spiegel is een goede communicatie daarbij van groot belang.

4. Inwoners van alle Bussumse wijken geven aan dat er een gebrek is aan voorzieningen voor jongeren. Dit betekent dat aan de wens van een samenhangend voorzieningenpakket voor deze doelgroep onvoldoende is voldaan. Sociale cohesie voor jeugd en ouders, is bovendien voorwaarde is voor de preventieve functies uit prestatieveld 2. Een negatief effect van het gebrek aan voorzieningen voor de (oudere) jeugd is overlast door hangjongeren. Per wijk en per leeftijdsgroep moet geanalyseerd worden welke behoeften er zijn en hoe de gemeente daaraan kan voldoen. Een dilemma hierbij is het dubbele belang van noodzaak van jongerenactiviteiten en de angst voor overlast die gecentreerde activiteiten weer met zich mee kunnen brengen. Aangezien geen activiteiten ook tot overlast leiden zal hierin een goede balans gevonden moeten worden.
5. Het is de ambitie om inwoners met plezier in Bussum te laten wonen. Toch is leefbaarheid vooral afhankelijk van de bewoners zelf. Om te zorgen dat inwoners zelf initiatief nemen en bereid zijn om mee te doen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan;
- a. Informatie over voorzieningen en mogelijkheden (prestatieveld 3)
 - b. Mee kunnen praten en signalen kunnen afgeven (prestatieveld 3 en 5)
 - c. Laagdrempelig en sluitend aanbod van vrijwilligerswerk (prestatieveld 4)
 - d. Bewustwording van eigen verantwoordelijkheid, met name om de inzet van individuele voorzieningen te voorkomen (prestatieveld 6)
 - e. Ruimte in het voorzieningenaanbod voor eigen initiatieven en de flexibiliteit om het aanbod te laten aansluiten bij de behoeften (prestatieveld 1)
- De uitwerking van deze punten is terug te vinden in de paragrafen over deze prestatievelden.

3.2 PRESTATIEVELD 2 PREVENTIEVE VOORZIENINGEN JEUGD

Preventieve voorzieningen voor kinderen, jeugdigen of ouders met problemen met opgroeien of opvoeden.

Dit prestatieveld omvat de gemeentelijke taken, zoals aangegeven in de Wet op de Jeugdzorg (WJZ):

- informatie en advies (aan ouders en kinderen over opgroeien en opvoeden);
- signalering (van problemen bij kinderen, jongeren en opvoeders);
- toegang en toeleiding tot (gemeentelijk) hulpaanbod;
- licht pedagogische hulp (aan gezinnen, zoals pedagogische spreekuren);
- coördinatie van zorg op lokaal niveau (gezinscoaching).

Prestatieveld twee vormt een onderdeel van het jeugdbeleid. Dit beleid kent drie onderdelen; algemene voorzieningen, algemeen preventieve voorzieningen en preventieve voorzieningen voor doelgroepen. Prestatieveld twee betreft alleen het laatste onderdeel.

De taken die de gemeente binnen dit prestatieveld heeft zijn: informatie, signalering, toeleiding, licht pedagogische hulp en zorgcoördinatie. Deze preventieve voorzieningen – met voornoemde taken - hebben tot doel te voorkomen dat risico's en lichte problematiek zich ontwikkelen tot (zware) problemen.

Visie gemeente Bussum

De regiogemeenten werken met instellingen samen in een regionaal platform jeugd. Er wordt gewerkt vanuit een gezamenlijke visie op de preventieve jeugdzorg. Op basis van deze visie en actuele ontwikkelingen en knelpunten wordt een jaarlijks werkplan opgesteld. De visie is vastgelegd in het document 'De ketenbenadering in de preventieve jeugdzorg'. Deze visie is begin 2006 geaccordeerd door het regionaal portefeuillehoudersoverleg gezondheidszorg. In de visie staan de vraag en behoeften van de jeugdigen en hun ouders centraal.

De vijf gemeentelijk taken moeten worden toegesneden op de behoeften en wensen aan ondersteuning van jongeren en hun ouders. Optimale zorg op het gebied van de jeugdzorg en ook ten aanzien van de voorliggende voorzieningen vraagt om samenwerking. Om optimale afstemming tussen betrokken instanties te realiseren is het van belang dat er steeds één instantie is die verantwoordelijk is voor de jongere of het gezin en die waakt over de voortgang, de coördinatie en de adequaatheid van het zorgaanbod.

Omgevingsanalyse:

Het aantal inwoners jonger dan 20 jaar is in Bussum 25% (zie figuur h in hoofdstuk 3.1). Het landelijk gemiddelde is 33%. Bussum kent dus een relatief laag aantal jeugdigen. Wel is er enigszins sprake van verjonging. Volgens de leerlingprognoses die regelmatig in het kader van de onderwijsvoorzieningen worden gemaakt zet deze lijn zich voorlopig voort.

Volgens landelijk cijfers heeft zo'n 10 % van de gezinnen en jeugdigen te maken met meerdere risico-factoren in de directe omgeving en daarmee een vergrote kans op problemen (depressieve klachten, agressiviteit, delinquentie, schooluitval, en/of in verstoring van de relaties met de directe omgeving). Uit de jeugdenquête (2005) komt naar voren dat 16 % van de jongeren in de regio in meer of mindere mate kampt met psychische klachten.

Het RBL heeft in Bussum 184 voortijdige schoolverlaters geregistreerd staan. Hiervan zijn 98 schoolverlaters al langer dan een jaar geregistreerd. Deze groep is in die tijd niet opnieuw met een opleiding begonnen of heeft op andere wijze een startkwalificatie behaald.

Een effectieve aanpak van risico's vraagt om samenwerking tussen instellingen voor preventieve jeugdzorg. Onder de bestuurlijke regie van het regionaal portefeuillehoudersoverleg WWZ werken gemeenten en instellingen (GGD, Versa, Lokaal Welzijn, Bureau Jeugdzorg, onderwijs, Re-

gionaal Bureau Leerplicht (RBL), politie en Symfora) samen in het Platform Jeugd. Zie ook het schema in figuur d, hoofdstuk 2.1.6.

De regie over de uitvoering, ligt bij verschillende instanties, afhankelijk van het onderwerp (zorgafstemmings teams in het onderwijs, buurtsignaleringsoverleggen, centraal meldpunt, opvoedingscursussen etc.).

De preventieve voorzieningen voor doelgroepen die dit prestatieveld uitmaken staan niet los van de algemene voorzieningen uit prestatieveld 1 (sport, cultuur, speelruimte e.d.) en de algemeen preventieve voorzieningen (voorlichting, controlerende maatregelen). De omvang, het bereik en de kwaliteit van deze voorzieningen heeft effect op hoeveel extra inzet op dit prestatieveld nodig is.

Aandachtspunten:

Uit de wijkmonitor blijkt dat 41% van de inwoners zich wel eens onveilig voelt. Van deze groep geeft 50% aan dat dit gevoel van onveiligheid te maken heeft met hangjongeren. Een deel van de Bussumse jeugd geeft inderdaad in meer of mindere mate overlast. Hierbij is een groep allochtone jongeren die thans grote zorgen baart. De overlast concentreert zich bij Uitwijk (het Tienercentrum), het zwembad en de McDonalds. Om deze problematiek op een gestructureerde wijze op te pakken is een Task-Force in het leven geroepen bestaande uit politie, jongerenwerk, jeugdzorg en gemeente. Om tot goede oplossingen te komen is de hulp van de allochtone gemeenschap onontbeerlijk. De jongeren uit deze groep bleken bij de instelling van de Task-Force niet individueel bekend bij jeugdzorg (niet aangemeld voor jeugdhulpverlening.).

Uit de wijkmonitor blijkt ook dat veel inwoners niet op de hoogte zijn van bestaande voorzieningen als opvoedcursussen, het jongerenwerk en de naschoolse opvang.

Tijdens de inspraakavond Wmo in juni 2007 spitste de discussie over prestatieveld 2 zich in eerste instantie toe op overlast door de jeugd, waarbij drugs en alcoholmisbruik als de grootste boosdoeners worden gezien. Waargenomen wordt dat oudere jeugd drugs koopt bij de Piramide en doorverkoopt aan jongere kinderen. Inwoners vinden dat

de handhaving door gemeente en politie op dit moment tekort schiet. Daarnaast wordt gewezen op het belang van voorlichting, hoewel aan de effectiviteit hiervan wordt getwijfeld. Iedereen weet inmiddels wel dat alcohol en drugs niet goed voor je zijn. Inwoners menen dat de ouders een belangrijke rol spelen, anderen wijzen op de rol van de scholen. De opstelling van de Vitusschool wordt genoemd als positief voorbeeld. Communicatie en dialoog zijn belangrijk.

Positieve instrumenten die worden genoemd zijn;

- opvoedingsondersteuning door voorlichting en opvoedcursussen
- voldoende activiteiten voor jongeren, zoals sportclubs, scouting etc...
- inwoners kunnen zelf bijdragen door jongeren aan te spreken op hun gedrag en contact te onderhouden met buurtbewoners met kinderen

Doelstellingen

1. Een aanbod van algemene en preventieve voorzieningen dat aansluit bij de behoeften van de doelgroep
2. Grotere bekendheid en toegankelijkheid van informatie, advies en doorleiding naar hulp.
3. Uitwerking geven aan de eisen die vanuit de WJZ worden opgelegd.

Hoe worden deze doelstellingen bereikt

1. In 2007 is in kaart gebracht aan welk aanbod in de komende jaren aandacht moet worden besteed. Naar aanleiding van deze inventarisatie zijn de volgende acties ingezet, de coördinatie van deze acties ligt bij het Platform Jeugd;

- a. Regionale gefaseerde implementatie van het opvoedingsprogramma Triple P in de periode eind 2007-2010, onder voorbehoud van het verwerven van een provinciale subsidie.
 - b. Versterking en professionalisering van de bestaande signaleringsnetwerken. Hier-voor is in 2007 door de regio subsidie ontvangen van de provincie.
 - c. Verbetering basisvoorziening opvoedersondersteuning; in 2008 moet er een regio-naal aanbod zijn van opvoedcursussen en individuele ondersteuning.
 - d. Implementatie schoolmaatschappelijk werk in aanvulling op de bestaande zorgaf-stemmingsteams, ter ondersteuning van leerlingen en ouders
 - e. Implementatie van de in 2007 ontwikkelde zorgstructuur t.b.v. leerlingen met psycho-sociale problemen in het primair onderwijs (ZAT-primair) in 2008.
2. Naast het creëren van een aanbod dat aansluit bij de behoeften is het belangrijk dat dit aanbod toegankelijk en bekend is bij de doelgroep. Voor de Wmo in algemene zin wordt hierop nader ingegaan in paragraaf 3.3, prestatieveld 3. Voor de doelgroep jeugd wordt een aparte infrastructuur ontwikkeld voor de functie informatie, advies en toeleiding tot hulp. Hier is voor gekozen omdat voor deze doelgroep een andere benadering past en omdat er een andere ketensamenwerking is dan voor de overige Wmo doelgroepen, die meer op zorg en ouderen is gericht. De toegankelijkheid en bekendheid van het aanbod moet de komende jaren verbete-ren door de volgende activiteiten:
 - a. Realiseren Vangnet Jeugd; Voor jongeren (en hun ouders) op wie de hulpverlening geen vat krijgt, wordt een gecoördineerde benadering gekozen, waarbij hulpverlening en justitie krachten bundelen.
 - b. Realiseren Sociale kaart jeugd; In 2006 is besloten dat de sociale kaart jeugd een onderdeel wordt van de dienstencatalogus die in het kader van de Wmo wordt ont-wikkeld (Loketgooi.nl). De sociale kaart jeugd maakt gebruik van dezelfde database als de Wmo kaart en krijgt een eigen portal. Begin 2008 moet het portal gerealiseerd zijn, in 2008 zal de ontwikkeling van een digitale assistent ter hand worden genomen.
 - c. Ontwikkeling Centra Jeugd en Gezin (CJG); Centra voor Jeugd en Gezin krijgen in de visie die vanuit Operatie Jong is ontwikkeld, een centrale taak met betrekking tot opvoedingsondersteuning, signalering en ook de bemoeizorg ('vangnet jeugd'). In de regio Gooi en Vechtstreek worden deze centra voorbereid, met behulp van een pro-vinciale subsidie. De jeugdgezondheidszorg (JGZ/GGD) neemt hierin het voortouw in nauwe samenwerking met bureau Jeugdzorg. In Bussum is zo'n Centrum gepland in de brede school. Aandachtspunt hierbij is de afstemming met Wijzer (zie hoofdstuk 3.3.)
3. Het landelijke programma voor jeugd en gezin (2007 – 2011) 'alle kansen voor kinderen' schetst de contouren voor het jeugdbeleid van de regering voor deze periode. Een belangrijk deel van dit jeugdbeleid zal binnen gemeenten gestalte moeten krijgen. Hieronder volgt een overzicht van de plannen van de regering met betrekking tot prestatieveld 2;
 - a. Er komen Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) in de wijk die o.a. opvoedondersteuning en gezinscoaching bieden. De regio is al bezig met de uitwerking hiervan, zie punt 2 c hierboven. Het CJG richt zich op kinderen in de leeftijd van min 9 maanden tot 23 jaar en hun ouders/opvoeders.
 - b. Betere interdisciplinaire samenwerking volgens het 'één gezin, één plan' principe.
 - c. Elektronisch kinddossier, waarbij gegevens over kinderen worden overgedragen zodat er geen kinderen zoek raken (2008 beschikbaar; 2009 verplicht).
 - d. Verwijsindex, hiermee worden kinderen die in de problemen komen eerder opgespoord (2009 beschikbaar).
 - e. Er komt een databank met op effectiviteit beoordeelde methoden en programma's.

- f. Op termijn worden afspraken gemaakt over de inzet van effectieve programma's: professionals zullen programma's moeten gebruiken die het best op effectiviteit scoren.
- g. Raak-methode (afkomstig van Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling) voor aanpak kindermishandeling wordt landelijk ingevoerd (2011 ingevoerd).
- h. Invoering nieuwe doorlooptijd AMK-onderzoek (AMK staat voor Advies- en Meldpunt Kindermishandeling).
- i. Gebruik uniforme meldcode kindermishandeling.
- j. Meer zicht op risicofactoren in gemeente m.b.t. het ontstaan van jeugdcriminaliteit.
- k. Bij overlast: onderzoek naar de mogelijkheid van uitbreiding instrumentarium.

De meest ingrijpende verandering voor gemeenten is de inrichting van Centra voor jeugd en Gezin (CJG). Het EKD en de verwijzindex worden verplichte hulpmiddelen. Het kabinet trekt een bedrag oplopend tot € 220 miljoen in 2011 uit voor preventief jeugdbeleid door de gemeente, waarvan € 200 miljoen bestemd is voor CJG, en € 20 miljoen voor het EKD en de verwijzindex. Dit komt neer op ongeveer € 420.000 aan extra middelen voor een gemeente van de grootte van Bussum.

3.3 PRESTATIEVELD 3 INFORMATIE EN ADVIES

Het geven van informatie en advies

Dit beleidsterrein, het geven van informatie en advies en cliëntondersteuning, kan zowel een algemene als een individuele component hebben.

- Met 'geven van informatie en advies' wordt bedoeld op activiteiten die burgers de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning. Het kan hierbij zowel gaan om algemene voorzieningen zoals (voldoende) informatiepunten, als om meer specifieke voorzieningen, zoals een individueel advies, of hulp bij de verheldering van een ondersteuningsvraag. Het is wenselijk dat de gemeente zich daarbij laat leiden door de 'één loket gedachte': een burger dient zich in principe niet vaker dan één maal tot de gemeente behoeven te wenden om over het gehele scala van voorzieningen de nodige informatie te verkrijgen. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot die voorzieningen waar zij zelf 'over gaat', maar ook informatie te geven over relevante aanpalende terreinen, zoals zorg en wonen.
- Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft als doel de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) ten einde de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Dit kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de persoon het niet zelf of met zijn omgeving een oplossing kan vinden.

De wetgever stelt in feite niet verplicht dat een fysiek of digitaal loket wordt ingericht en laat de invulling van prestatieveld 3 vrij.

Visie gemeente Bussum:

De Gemeente Bussum wil een regierol vervullen om instellingen optimaal te laten samenwerken. Deze regierol komt tot uitdrukking bij 'Wonen, welzijn en zorg' waarbij de gemeente aanbieders van huisvesting en van voorzieningen bij elkaar brengt in een structuur waarbinnen vroegtijdig signalen en hulpvragen opgevangen kunnen worden en oplossingen aangeboden kunnen worden. Daarbij wordt uitgegaan van de burger en diens vragen en behoeften. (Collegeprogramma 2006-2010).

De uitgangspunten van het WWZ-uitvoeringsprogramma (2005-2008) zijn de basis voor de invulling van dit prestatieveld, waarin in 2005 reeds is begonnen. Het vergroten van de toegang tot de zorg, het streven naar een efficiëntere structuur voor de uitvoering van diverse regelingen, de keuzevrijheid van de inwoners zijn de belangrijkste speerpunten. Van belang is dat inwoners goed worden uitgevraagd over hun wensen en behoeften en optimaal worden geïnformeerd en geadviseerd over de mogelijkheden.

In de Nota lokaal gezondheidsbeleid (2007-2010) wordt verwezen naar het belang van goede voorlichting, opdat inwoners de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor hun eigen gezondheid. Daarnaast wordt het belang van signaleren van gezondheidsproblemen onderschreven (samen met ketenpartners) en de mogelijkheid tot het nemen van additionele acties.

Omgevingsanalyse

Binnen de gemeente Bussum is 20% van de inwoners 65 jaar of ouder. Met het ouder worden, maar ook als mantelzorger, met een (chronische) ziekte, handicap of psychisch probleem, worden inwoners geconfronteerd met problemen en vragen op het gebied van de gezondheid. Deze problemen en vragen staan vaak niet op zichzelf, maar hebben invloed op het brede gebied van wonen, welzijn en zorg. Om te voorkomen dat inwoners door de bomen het bos niet meer zien, is geïnvesteerd in één loket. Hierbij zijn de bereikbaarheid van informatie, keuzevrijheid en objectiviteit belangrijke uitgangspunten. Inwoners moeten niet alleen fysiek naar een loket toe kunnen stappen, maar ook telefonisch en digitaal moet informatie goed ontsloten worden.

Op 1 oktober is Wijzer – wonen, welzijn, zorg geopend in het wijksteunpunt + aan de Landstraat 80. Wijzer is een samenwerkingsverband tussen het 'zorgloket' van de gemeente Bussum, Agis zorgverzekeringen en Versa met het 'Loket zorgbemiddeling' van Vivium Zorggroep en de Thuiszorg Gooi en Vechtstreek. Ook MEE 't Gooi en Omstreken maakt onderdeel uit van Wijzer. Hier kan men zowel telefonisch, digitaal als op locatie terecht voor informatie en advies, indicatiestelling en allerhande welzijnsvoorzieningen tot daadwerkelijke zorgverlening en zorgbemiddeling tot aan het verpleeghuis.

Sinds 1 januari is Loketgooi.nl actief t.b.v. alle inwoners van de Gooi en Vechtstreek. Het Loketgooi.nl is een internetapplicatie die inwoners en loketmedewerkers toegang biedt tot het regionale aanbod van wonen, zorg en welzijn. De inwoners zijn de primaire doelgroep maar juist in een breed fysiek loket biedt het ook goede ondersteuning voor de loketmedewerkers. Het loket is vraaggericht. Dit betekent dat het uitgaat van de behoefte van de klant in plaats van het beschikbare aanbod. Een goede zoekfunctie met aandacht voor vraagverheldering (wat is de werkelijke behoefte van een klant) is daarbij van belang. Via een postcode-selectie komt de inwoner of de loketmedewerker bij het aanbod van zijn eigen omgeving. Er staat daarbij ook een duidelijke koppeling naar het eigen gemeentelijke fysieke loket.

Met betrekking tot cliëntondersteuning voert Versa namens de gemeente een aantal activiteiten uit, waaronder het ouderenadvieswerk.

Aandachtspunten:

- Voor het in stand houden en verbeteren van Wijzer is de gemeente afhankelijk van verschillende organisaties. Wijzer is een samenwerkingsverband tussen verschillende organisaties. De gemeente heeft een regiefunctie maar heeft geen sterke sturingsmiddelen, alleen 'zwakke' sturingsmiddelen als convenanten en subsidievoorwaarden. Ook voor Loketgooi.nl geldt deze afhankelijkheid van regiogemeenten en andere partners. Deze afhankelijkheid geldt niet voor de ontwikkeling van de eigen productinformatie en digitale dienstverlening.
- De ontwikkeling van een apart loket jeugd conflicteert met algemene doelstelling van de Wmo om tot één loket te komen. Goede afstemming bij de ontwikkeling van beide loketten is noodzakelijk.
- Uit de wijkmonitor komt naar voren dat het (oude) zorgloket ruime bekendheid genoot maar de voorzieningen niet. Van het zorgloket werd door een relatief klein aantal personen gebruik gemaakt. Van de inwoners voelt 55% zich door de gemeente voldoende geïnformeerd over de voorzieningen en diensten op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Inwoners geven de voorkeur aan informatie via een gemeentelijke nieuwsbrief en als tweede keuze via de Bussumse Krant.
- Tijdens de Wmo bijeenkomst hebben de aanwezigen aangegeven dat de inwoners de volgende voorzieningen nodig hebben op dit prestatieveld: krant, gemeentegids en een makkelijk te onthouden telefoonnummer dat op kantooruren te bereiken is. Dit zijn reeds bestaande voorzieningen. Wel kan meer aandacht gegeven worden aan de informatievoorziening. Ook de terugkoppeling van afgegeven signalen verdient meer aandacht. Daarnaast werd tijdens de bijeenkomst aangegeven dat er voor sommige mensen een drempel verlaagd moet worden om zorg/hulp te vragen of klachten te melden.

Doelstellingen

1. Het in stand houden en verder ontwikkelen van Wijzer.
2. Het in stand houden en verder ontwikkelen van Loketgooi.nl.
3. Bekendheid Wijzer en Loketgooi.nl verbeteren.
4. Verbeteren mogelijkheden voor cliëntondersteuning via
 - a. Werkzaamheden Versa (ouderenadviseur; preventief huisbezoek en activerend huisbezoek)
 - b. Werkzaamheden Wmo consulenten
 - c. Stimuleren voortzetten deelname MEE aan Wijzer
5. Verbetering terugkoppeling signalen van inwoners

Hoe worden deze doelstellingen bereikt

1. Met behulp van subsidiegelden vanuit de provincie Noord-Holland en de investering van betrokken partners is Wijzer ontwikkeld. In de aankomende jaren zal een bestendiging van de samenwerking in Wijzer voor de toekomst vorm moeten krijgen. Dit zal moeten leiden tot een organisatiestructuur die de continuïteit en werkbaarheid van het loket op lange termijn garandeert.

Inhoudelijk zal er een verbeter- en verdiepingsslag moeten plaatsvinden; waarbij met name zal worden ingezet op de volgende onderdelen:

 - Uitbreiden van het aantal samenwerkingspartners;
 - Uitbreiden van diensten
 - Investeren in de loketmedewerkers middels scholing tot generalistische medewerkers;
 - Investeren in werkprocessen tussen front- en backoffice
 - Optimaliseren cliëntregistratiesysteem
2. Met behulp van subsidiegelden vanuit de provincie Noord-Holland, de investering van betrokken partners en andere gemeenten in de regio Gooi- en Vechtstreek is Loketgooi.nl ontwikkeld. De beschikbare informatie op Loketgooi.nl zal de komende jaren verder moeten uitbreiden en de functionaliteit zal in het gebruik verder verbeteren. De digitale dienstverlening vanuit de gemeenten zal worden uitgebreid. Andere organisaties op het gebied van WWZ zullen worden gestimuleerd om deel te nemen en hun digitale dienstverlening uit te breiden.
3. De gemeenten Naarden en Bussum onderzoeken hoe de bekendheid van Wijzer en Loketgooi.nl verbeterd kan worden. Gedacht wordt bijvoorbeeld aan investeren in een gemakkelijk en goed te onthouden telefoonnummer, in de (herhaaldelijke) communicatie over de voorzieningen, informeren van eerstelijnszorgverleners en zorgen voor een ieder toegankelijke activiteiten op locatie. Hierbij wordt rekening gehouden met de voorkeur voor verschillende media in de verschillende wijken, zoals deze blijkt uit de wijkmonitor.
4. De werkzaamheden van Versa en Wmo consulenten in de frontoffice en backoffice van Wijzer op het gebied van cliëntondersteuning zullen regelmatig worden geëvalueerd. Vanuit deze evaluaties kan het functioneren van de front- en backoffices worden geoptimaliseerd.
5. Inwoners nemen eigen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving op verschillende manieren. Eén manier is het signaleren van onwenselijke situaties waar de gemeente wellicht iets aan zou kunnen doen en melding maken van deze situaties bij de gemeente. Op de inspraakavond van 20 juni werd nadrukkelijk aangegeven dat het voor inwoners belangrijk is om terugkoppeling te krijgen over wat er met hun signalen gebeurt. Ook als er niets mee gebeurt of pas op langere termijn, willen zij dit graag teruggekoppeld krijgen, liever dan in het ongewisse blijven. Concernbreed moet onderzocht worden hoe deze terugkoppeling aan inwoners verbeterd kan worden, zonder dat dit leidt tot omslachtige procedures en hogere uitvoeringskosten. Ook moet dit aandachtspunt niet ten koste gaan van de bestaande korte lijnen.

3.4 PRESTATIEVELD 4 MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS

Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers

Prestatieveld 4 gaat over het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. In de Wmo heeft de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers voor het eerst een wettelijke basis gekregen. In de door de overheid gewenste 'civil society' hebben mantelzorgers en vrijwilligers een belangrijke rol.

Hoewel vrijwilligerswerk en mantelzorg naar inhoud en motivatie van de betrokkenen verschillen – zoals door verschillende vertegenwoordigende organisaties naar voren is gebracht – acht de regering het voor de overzichtelijkheid van het aantal beleidsterreinen en het feit dat de overeenkomst gelegen is in de inzet voor de naasten gewenst de beide zaken in één beleidsterrein te benoemen. Het zal hier in de regel gaan om algemene beleidsmaatregelen, minder vaak om individuele voorzieningen, al biedt het wetsvoorstel daartoe wel alle ruimte als de gemeente dat wenst te doen.

Hoewel de gemeentelijke verplichtingen ook op dit beleidsterrein vooral procedureel zijn, verwacht de regering dat, nu de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers voor het eerst een wettelijke basis zal krijgen, het gemeentelijke beleid op dit punt zeker zal worden geïntensiveerd.

Mantelzorg = langdurige zorg (een zorgperiode van tenminste 3 maanden een intensiteit van tenminste 8 uur per week) die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Bij het verlenen van mantelzorg gaat het om het bieden van iets extra's dat qua duur en qua intensiteit de geschetste normale gang van zaken overstijgt. Vaak is er - in tegenstelling tot normale situaties in het huishouden - sprake van een situatie die wordt gekenmerkt door het in de knel komen van maatschappelijke verplichtingen en persoonlijke voorkeuren.

Vrijwilligerswerk = vrijwillige, onbetaalde inzet in georganiseerd verband ten behoeve van de sociale samenhang en de ondersteuning van kwetsbare groepen. Vrijwilligerswerk vormt een onmisbaar deel van de 'civil society'. Inwoners leveren met hun vrijwillige inzet inwoners een actieve bijdrage aan de samenleving. Inwoners geven hiermee niet alleen hun eigen meedoen vorm, maar dragen ook bij aan het meedoen van kwetsbare groepen.

Visie gemeente Bussum:

Het vrijwilligersbeleid is neergelegd in de Gemeentelijke vrijwilligersnota 2001. De gemeente vindt het noodzakelijk dat er voldoende kwantitatief en kwalitatief vrijwilligerswerk is. De gemeente wil dit bereiken door

- een cultuurumslag binnen het vrijwilligerswerk te bewerkstelligen,
- een activiteitenpakket samen te stellen waarbij vernieuwing, verbreding en verjonging centraal staat,
- het onderhouden en instellen van netwerken, en
- instandhouden van de huidige laagdrempelige geografische bereikbaarheid van het ondersteunings- en begeleidingspunt vrijwilligers

Ook het WWZ-uitvoeringsprogramma geeft aan dat vrijwilligerswerk en mantelzorg dient te worden georganiseerd (als mogelijk) en ondersteund.

De gemeente heeft op het terrein van de mantelzorg momenteel nog geen beleid ontwikkeld. Dit komt omdat dit tot 1 januari 2007 geen gemeentelijk taak was, maar onder de AWBZ viel.

Omgevingsanalyse

Uit onderzoek van de GGD Gooi en Vechtstreek (2005) blijkt dat 17% van de inwoners van 19 jaar en ouder uit de regio mantelzorg verleent. Met deze cijfers kan een globaal beeld worden

verkregen van het aantal mantelzorgers in Naarden en Bussum (ongeveer 6300, waarvan 630 (zwaar overbelast).

Landelijk gezien verricht ongeveer 15% van de bevolking vrijwilligerswerk. Voor Bussum betekent dit dat er ongeveer 7.800 vrijwilligers actief zijn. Het Sociaal en Cultureel Planbureau¹ verwacht voor 2015 een zelfde aandeel vrijwilligers.

Mantelzorgondersteuning wordt op dit moment voor alle gemeenten in de Gooi & Vechtstreek op regionaal niveau georganiseerd, middels het Steunpunt Mantelzorg. Het vrijwilligersbeleid wordt uitgevoerd door subsidiering van Bureau Vrijwilligerswerk van Versa en enkele vrijwilligersorganisaties gericht op de zorg. Uit de wijkmonitor en ook uit landelijk onderzoek blijkt dat mantelzorgers slecht bekend zijn met het op hun gerichte aanbod en vaak niet eens beseffen dat ze mantelzorger zijn.

Als blijk van waardering voor de inzet van vrijwilligers voor de Bussumse samenleving wordt jaarlijks een erkentelijkheidssymbool uitgereikt. Ten tijde van de restauratie van de Kleine Johannes werd het idee opgevat verkleinde kopieën van de Kleine Johannes uit te reiken aan inwoners die zich bijzonder verdienstelijk gemaakt hebben op voornamelijk maatschappelijk terrein. Sinds midden jaren '70 reikt de Gemeente Bussum tijdens de nieuwjaarsreceptie het beeldje uit aan een of meerdere inwoners in Bussum als blijk van waardering voor hun inzet als vrijwilliger voor de Bussumse samenleving.

Aandachtspunten:

- Uit de wijkmonitor blijkt dat de vrijwilligerscentrale en het steunpunt mantelzorg bij respectievelijk 30 en 15% bekend zijn. Van de geënquêteerde inwoners doet 30% aan vrijwilligerswerk en levert 20% mantelzorg. Uit landelijk onderzoek blijkt dat mantelzorgers slecht bekend zijn met het op hen gerichte aanbod en vaak niet eens beseffen dat ze mantelzorger zijn.

- een werkzame Wmo veronderstelt dat inwoners zich (willen) inzetten voor een leefbare buurt en wijk en (extra) zorg dragen voor hun naasten (mantelzorg). Ingezien moet worden dat dit een grote opgave is, zoals ook is gebleken uit de inspraakbijeenkomst. Daar werd aangegeven dat de Wmo eigenlijk tegen de tijdsgeest ingaat (mensen zijn niet geïnteresseerd, hebben het te druk met werk etc...).

Uit onderzoek blijkt dat voor een zwaardere belasting van mantelzorgers dan op dit moment nauwelijks ruimte is. Daarbij is maatschappelijke inzet door de gemeente niet afdwingbaar. Hoewel de indicatieprotocollen bij de verstrekking van individuele voorzieningen rekening houden met gebruikelijke zorg door huisgenoten, kan de aanvrager deze zorg bij zijn huisgenoten niet afdwingen. Zoals aangegeven in hoofdstuk 1.1. laten ontwikkelingen in de huidige maatschappij (individualisering, toename eenpersoonshuishoudens, toename arbeidsparticipatie) ook weinig ruimte voor de uitbreiding van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Doelstellingen

1. Ontwikkeling en aanpassing van het aanbod van mantelzorgondersteuning voor Bussumse mantelzorgers.
2. Onderzoek naar de toepasbaarheid van een 'mantelzorgwoning'.
3. Stimuleren van vrijwilligerswerk en aandacht besteden aan de waardering voor de inzet die vrijwilligers plegen.

¹ Dekker, P., J. de Hart en L. Faulk (2007). *Toekomstverkenning vrijwillige inzet 2015*, Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.

Hoe worden deze doelstellingen bereikt?

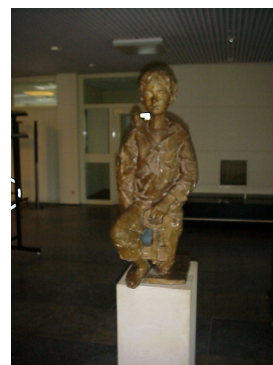
1. De gemeente moet beleid gaan ontwikkelen op het gebied van mantelzorg. Het aanbod van mantelzorgondersteuning zoals dit nu wordt aangeboden door het regionale Steunpunt mantelzorg zal moeten worden getoetst aan de behoefte van de doelgroep. Inventarisatie van deze behoefte is eerst nodig. Hierbij moet worden afgewogen wanneer regionale samenwerking de voorkeur heeft en wanneer niet. Regionale afstemming leidt tot meerwaarde door mogelijkheid van bundeling van expertise en scherpere inkoop. Doordat met grotere instellingen wordt samengewerkt is een groter productaanbod mogelijk en is de continuïteit beter gewaarborgd. Daarentegen bestaat het gevaar van te grote afstand van de Bussumse doelgroep. Deze voor Er moet bij de uitwerking rekening gehouden worden met een forse daling van beschikbare middelen vanuit de ex-CVTM-regeling (Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg).

In het kader van het WWZ-uitvoeringsprogramma wordt in de periode 2007-2008 gewerkt aan het onderdeel 'uitbreiden en versterken toegankelijkheid mantelzorg'. Dit project wordt uitgevoerd door het Steunpunt Mantelzorg. Doelstellingen zijn:

- verbeteren afstemming tussen wel en niet geïndiceerde mantelzorgondersteuning in Naarden en Bussum;
- het verder intensiveren van preventieve mantelzorg ondersteuning: het bereiken van de doelgroep. Hierbij wordt met name ingezet op jongeren en allochtone mantelzorgers en mantelzorgers die zorgen voor iemand met GGZ problematiek;
- mantelzorgondersteuning bieden vanuit bestaande voorzieningen in Bussum en/of Naarden;
- het Steunpunt Mantelzorg heeft meer mantelzorgers bereikt in Naarden en Bussum (30 meer in het bestand).

Uit dit project kunnen activiteiten voortvloeien die op langere termijn worden ingezet.

2. In het Gooi wil het Steunpunt Mantelzorg in samenwerking met DAZ (zorginnovatiebureau) pilots voor mantelzorgwoningen ontwikkelen. In de regio wordt dit voornemen uitgewerkt aan de hand van drie voorbeelden, waarvan er één in Bussum (woonplaats mantelzorger) en één in Naarden (woonplaats mantelzorgontvanger) afspeelt. De gemeenten Naarden en Bussum participeren in deze pilot.
3. Jaarlijks wordt het erkentelijkheidssymbool – een verkleinde kopie van de kleine Johannes - uitgereikt als blijk van waardering voor het vele werk dat vrijwilligers verrichten.

3.5 PRESTATIEVELD 5 ALGEMENE VOORZIENINGEN

Bevorderen deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Prestatieveld 5 omvat een breed scala van mogelijke maatregelen die tot doel hebben deelname van genoemde doelgroepen aan het maatschappelijk verkeer te bevorderen en het zelfstandig functioneren van deze inwoners te ondersteunen. In de memorie van toelichting worden de volgende zaken genoemd: de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimte zoals leeszalen, het gemeentehuis etc., het organiseren van activiteiten met een sociaal recreatief of sportief karakter voor specifieke doelgroepen.

Behalve dat dit prestatieveld zaken omvat die direct onder gemeentelijk verantwoordelijkheid vallen, wordt hieronder ook het optreden gevat van de gemeente als pleitbezorger van de mensen om wie het gaat. In de memorie rept men in dit verband over het pleiten voor betere toegankelijkheid van het openbaar vervoer en meer aanpasbaar bouwen.

De prestatievelden 5 en 6 hangen nauw samen. Prestatieveld 5 geeft daarbij het algemene kader aan, terwijl onderdeel 6 een nader gespecificeerd onderdeel van dit algemene kader voorstelt. Het onderscheid tussen 5 en 6 kan derhalve worden opgevat als dat tussen die maatregelen en voorzieningen die een algemeen karakter hebben en iedereen ten goede komen die daar behoefte aan heeft (prestatieveld 5), en maatregelen die individuele burgers (op passende wijze) op individueel niveau ten goede komen (prestatieveld 6).

Visie Gemeente Bussum

De door de gemeente gefaciliteerde voorzieningen moeten voor alle inwoners zijn. Iedereen moet aan de samenleving kunnen meedoen. Bij de invulling van de voorzieningen wordt uitgegaan van de inwoner en diens vragen en behoeften. Wanneer bepaalde groepen daar moeite mee hebben kan een extra inspanning van de gemeente ertoe bijdragen dat die aansluiting met de samenleving er toch komt of kan blijven. Die extra inspanning kan eruit bestaan dat bepaalde groepen worden uitgelicht.

De Bussumse inwoner staat centraal, in twee hoedanigheden, als klant maar ook als de inwoner met kennis van zaken. Er wordt uitgegaan van de inwoner en zijn wensen en behoeften en in zijn rol als belanghebbende en meedenker in het algemeen belang kan zijn specifieke kennis van pas komen. Daarbij wordt gelet op een eventuele onbalans tussen specifieke belangen en de belangen van een zwijgende meerderheid. (Collegeprogramma 2006-2010).

Toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen is een belangrijke voorwaarde bij het streven inwoners zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen en hun behoeften in vrijheid te realiseren. Het college wil dan ook in deze periode komen tot prestatieafspraken met woningbouwverenigingen in regionaal verband. (Collegeprogramma 2006-2010, Startnotitie Wmo)

De gemeente beoogt de ontwikkeling van een stelsel van welzijn en zorg op te bouwen dat recht doet aan haar (ook kwetsbare) inwoners om zelfstandig te wonen en hun behoeften in vrijheid te realiseren (WWZ-uitvoeringsprogramma 2005-2008).

Omgevingsanalyse

De Wmo kent een belangrijke rol toe aan burgerparticipatie. Op lokaal niveau is er het Beraad Naarden-Bussum (BNB). Hierin worden de doelgroepen uit de Wmo vertegenwoordigd door mensen die kennis en ervaring hebben op een bepaald expertiseveld, bijvoorbeeld verstandelijk gehandicapten of ouderen. Leden van het BNB zijn inwoner van Naarden of Bussum. Het Beraad geeft advies aan de colleges over het te ontwikkelen beleid met betrekking tot de Wmo in beide

gemeenten. De participatie van het BNB is formeel geregeld via het Besluit BNB. Regionaal adviseert de cliëntenraad Wmo, een voortzetting van de oude cliëntenraad Wvg.

Indien civiele projecten binnen de gemeente Bussum worden uitgevoerd (zoals aan wijksteunpunt aan de Landstraat en de Heul), dan wel wanneer renovatie wordt toegepast (Godelindekwartier), wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimte. Bij nieuwbouw wordt zoveel mogelijk de principes van levensloopbestendige bouw toegepast.

Aandachtspunten:

- Uit de wijkmonitor blijkt dat zo'n 4,5% van de inwoners afhankelijk is van hulpmiddelen (rolstoel, rollator) om zich zelfstandig te kunnen voortbewegen in de directe omgeving. Met name inwoners van het Spiegel vinden dat zij zich niet veilig kunnen voortbewegen in de eigen wijk. Men heeft niet makkelijk toegang tot openbare ruimten.
- Tijdens de Wmo bijeenkomst op 20 juni zijn verschillende aandachtspunten genoemd. Door de inwoners werd onder andere aangegeven dat bij het bouwen van openbare gebouwen bij de gemeente en bij inwoners de toegankelijkheid en de bewustwording daarover verbeterd moet worden. Ook werd aangegeven dat er voldoende levensloopbestendige woningen nodig zijn, en voldoende specifieke en betaalbare woningen voor ouderen. Een aantal van de genoemde punten die inwoners noemden om op prestatieveld 5 mee te kunnen doen is reeds beschikbaar (bijvoorbeeld persoonlijk alarmsysteem en trapliften). Tijdens de bijeenkomst werd ook ingegaan op de begaanbaarheid van de openbare wegen en het belang van een veilige en prettige openbare ruimte. Hierbij werd aangegeven dat als mensen zich prettig en veilig voelen, dit de participatie en deelname aan het maatschappelijk leven ten goede komt.
- De gemeente wil verhuurders en eigenaren stimuleren om levensloopbestendig te (ver)bouwen. Dit is echter niet wettelijk afdwingbaar (het bouwbesluit biedt hiervoor geen ruimte) en er zijn ook geen extra budgetten voor beschikbaar gesteld.

Doelstelling

1. Ondersteunen participatie bij de Wmo via het BNB en de regionale cliëntenraad Wmo.
2. Ontwikkelen lokaal en regionaal beleid ten behoeve van levensloopbestendige bouw, woonomgeving, algemene en openbare ruimte.

Hoe gaan we deze doelstellingen bereiken?

1. Het BNB geeft gevraagd en ongevraagd schriftelijk advies aan de colleges over het te ontwikkelen beleid met betrekking tot de Wmo in beide gemeenten. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid het BNB voldoende te ondersteunen en begeleiden, zodat zij haar taak serieus kan uitoefenen. De regionale cliëntenraad Wmo adviseert de regiogemeenten over beleid en uitvoering op het gebied van prestatieveld vijf en zes. De ondersteuning is regionaal geregeld vanuit het ROW (zie hoofdstuk 2.1.6). Ondersteuning van de doelgroepen die participeren in het BNB en de cliëntenraad gebeurt door de gemeente zelf en door belangenbehartigers. Het ministerie subsidieert hiertoe Zorgbelang en de gemeenten subsidiëren het Regionaal Beraad Gehandicapten (RBG). In de komende jaren zal de effectiviteit van deze subsidiestroom en de taakverdeling tussen Zorgbelang en het RBG onder de loep worden genomen.
2. Met betrekking tot toegankelijkheid van huur- en koopwoningen worden er regionaal prestatieafspraken gemaakt met woningbouwcorporaties en verenigingen van eigenaren over levensloopbestendig (ver)bouwen, ten behoeve van een convenant regionale woonvisie. Gekeken zal worden in hoeverre door goede communicatie met betrokken partijen budgetneutraal beter kan worden aangesloten op de woonbehoefte van inwoners. Daarnaast zal worden bekeken of (oudere) eigenaar bewoners kunnen worden gestimuleerd levensloopbestendig te (ver)bouwen.

Er is nog geen gemeentelijk beleid met betrekking tot de aanpassing en renovatie van algemene ruimten die de gemeente niet in eigendom heeft. Voor de verstrekking van individuele voorzieningen wordt uitgegaan van de individuele vraag en niet van het collectief. Voor gebouwen met een doelgroepbestemming, bijvoorbeeld voor senioren of gehandicapten worden geen aanpassingen verstrekt voor de algemene ruimten. In een dergelijk gebouw dienen de algemene ruimten al aan deze eisen te voldoen, daarom is dit uitgesloten in de verordening maatschappelijke ondersteuning.

Ten behoeve van de toegankelijkheid van de woonomgeving en openbare ruimte wordt een fietsplan ontwikkeld, en gelden vigerend reclamebeleid en gehandicapten parkeerbeleid. In het algemeen wordt bij aanpassing van de openbare ruimten de levensloopbestendigheid door de afdeling Ruimtelijke Inrichting als belangrijk aandachtspunt meegenomen. Bij constatering van incidentele knelpunten wordt per incident in overleg met de betrokken afdelingen bekeken of deze op korte termijn kunnen worden opgelost.

3.6 PRESTATIEVELD 6 INDIVIDUELE VOORZIENINGEN

Voorzieningen voor ouderen, gehandicapten, chronische psychiatrische patiënten en mensen met psychische of psychologische problemen (maaltijdverzorging, sociale alarmering, dagbesteding voor ouderen)

Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer, is een nader gespecificeerd onderdeel van het in meer algemene termen gedefinieerde beleidsterrein in onderdeel 5°, het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van deze mensen.

Het gaat hier om individueel te verlenen voorzieningen, die aan de behoefte van het individu zijn aangepast. Dat individuele gebruikskarakter van de voorziening betekent niet dat de gemeente het verlenen van die voorziening niet op collectieve wijze kan vorm geven. Te denken valt aan het vervoer van gehandicapten door middel van taxibusjes waarop men een individueel beroep kan doen, vergelijkbaar met het huidige collectieve Wvg-vervoer. Of men toegang heeft tot een dergelijke voorziening hangt echter altijd af van

de individuele kenmerken van de persoon met een beperking.

De gemeente is, met uitzondering van de voorzieningen genoemd in de algemene maatregel van bestuur van artikel 4, geheel vrij om te bepalen welke concrete voorzieningen zij zal verlenen, en welke niet. Voor de hand liggende vormen waaraan gedacht kan worden, zijn woonvoorzieningen, sportrolstoelen, begeleiding bij zelfstandig wonen, dagbesteding voor ouderen, maaltijdvoorziening, sociale alarmering, vervoersvoorzieningen, klussendiensten, algemeen maatschappelijk werk of vormen van psychosociale hulpverlening.

Visie gemeente Bussum:

Iedereen moet aan de samenleving kunnen meedoen. Bij de invulling van de voorzieningen wordt uitgegaan van de inwoner en diens vragen en behoeften. Wanneer bepaalde groepen daar moeite mee hebben kan een extra inspanning van de gemeente ertoe bijdragen dat die aansluiting met de samenleving er toch komt of kan blijven. Die extra inspanning kan erin bestaan dat bepaalde groepen worden uitgelicht. (collegeprogramma 2006-2011).

Artikel 4 Wmo verplicht de gemeente om beperkingen die bepaalde inwoners ondervinden in hun zelfredzaamheid te compenseren op vier terreinen;

- a. een huishouden te voeren;
- b. zich te verplaatsen in en om de woning;
- c. zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel;
- d. medemensen te ontmoeten en op basis daarvan sociale verbanden aan te gaan.

De Gemeente Bussum heeft deze compensatieplicht vastgelegd in drie regelingen; de Verordening maatschappelijke ondersteuning (vastgesteld door de raad in september 2006), het Besluit maatschappelijke ondersteuning en de beleidsregels maatschappelijke ondersteuning. De verordening is in de hele regio Gooi en Vechtstreek gelijk, Besluit en beleidsregels zijn gelijk voor de gemeenten Bussum, Naarden en Muiden.

De visie uit de Wmo Startnotitie (zie hoofdstuk 2.1) was uitgangspunt voor de invulling van deze regelingen.

Omgevingsanalyse;

De verstrekking van individuele voorzieningen was al voor 2007 een gemeentelijke taak op grond van de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg). Deze taak is per 1-1-2007 uitgebreid met de verstrekking van huishoudelijke zorg. Beleid en inkoop van voorzieningen wordt zoveel mogelijk regionaal ingevuld. De uitvoering van de verstrekking van individuele voorzieningen wordt door de gemeente Bussum uitgevoerd voor de gemeenten Bussum, Naarden en Muiden.

Figuur i Overzicht verstrekking individuele voorzieningen gemeente Bussum

Voorziening	Aantal aanvragen		Aantal klanten per 1-8-2007
	2006	2007*	
Woonvoorzieningen	273	184	
Rolstoelen	122	114	
Vervoermiddelen (scootmobiel e.d.)	92	80	
Vervoerspassen			Ca. 260
Hulp in het huishouden			Ca. 900

De verstrekking van voorzieningen in de vier Bussumse wijken is niet significant verschillend. Waar veel ouderen wonen worden meer voorzieningen verstrekt. Wel blijkt dat de wijken met dure koopwoningen (Spiegel en Bredius) minder gebruik maken van het recht op woningaanpassingen. Men kiest er hier eerder voor om deze voorzieningen zelf aan te brengen. Dit geeft inwoners meer keuzevrijheid om bijvoorbeeld de verbouwing van een badkamer in te vullen. Deze inwoners beschikken ook over meer kennis en budget om dit zonder ondersteuning te regelen.

Aandachtspunten;

- De Wmo is minder georiënteerd op individuele rechten. Kwetsbare individuen hebben algemeen gesproken belang bij rechten. Wie een recht heeft, kan zo nodig een voorziening of regeling afdwingen. Kwetsbare personen kunnen hierdoor duidelijk sterker komen te staan. De Wmo biedt ondersteuning, maar niet als een onwrikbaar recht. Dit past niet bij de Wmo, omdat de Wmo het gebruik van regelingen en voorzieningen bij voorkeur relateert aan de mogelijkheid van mensen, de ondersteuning van de naaste omgeving en de aanwezigheid van alternatieven in de omgeving. De Wmo oriënteert zich kortom eerder op behoeften. Met betrekking tot de verstrekking van individuele voorzieningen is de uitdaging een balans te vinden tussen rechtszekerheid en de wens tot meer ruimte voor maatwerk. De opgave van de Wmo is om in samenspraak met inwoners een modus van omgang met die behoeften te vinden die op instemming en draagvlak kan rekenen.
- Op basis van Europese aanbestedingen door de regio worden contracten gesloten met aanbieders van voorzieningen. Hiermee zou de kwaliteit voldoende gewaarborgd moeten zijn. De ervaring leert echter dat dit niet altijd vanzelfsprekend is. Waar grote verschuivingen optreden (bijvoorbeeld bij de huishoudelijke zorg) of sprake is van onvoldoende marktwerking (bijvoorbeeld in het gehandicaptenvervoer) ontstaan toch bij tijd en wijlen fricties. Hoewel het de verantwoordelijkheid van de leverancier is om contractafspraken na te komen blijven de gemeenten alert en betrokken om problemen voor hun inwoners zoveel mogelijk te voorkomen.
- De verstrekking van individuele voorzieningen is een open eindregeling. Stijging van het gebruik betekent een budgettair risico. Sturing hierop is slechts beperkt mogelijk waarbij de effecten pas op langere termijn zichtbaar worden. Demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, extramuralisering, vermaatschappelijking van de zorg etc. kunnen leiden tot een stijgend aantal aanvragen van individuele voorzieningen.
- Dure woningaanpassingen (aanpassingen boven € 20.420,-) kunnen vanaf 2008 niet meer bij het Rijk gedeclareerd worden. De gemeente wordt hiervoor beperkt gecompenseerd door het Gemeentefonds. Het blijft daarom van belang dat we deze ontwikkeling kritisch volgen en een signaal afgeven als de kosten drastisch stijgen.
- Het ministerie van VWS is ervan uitgegaan dat de gemeenten een bepaald bedrag aan eigen bijdragen kunnen innen. Dit bedrag is door het Rijk gekort op het budget dat de gemeente ontvangt. De eigen bijdrage wordt door het CAK (Centraal Administratie Kantoor) geïnd en vervolgens aan de gemeenten overgedragen. Op basis van de eerste bedragen die van het CAK ontvangen zijn, lijkt het erop dat het totale gekorte bedrag door het Rijk niet gehaald wordt.

- De wijkmonitor laat zien dat de mogelijkheid om beroep te doen op individuele voorzieningen redelijk bekend is. Een klein percentage maakt van deze voorzieningen gebruik. Inwoners doen vooral beroep op de vervoersvoorzieningen (6% van de geënquêteerden). De voorziening woningaanpassingen is het minst bekend.
- Tijdens de bijeenkomst voor inwoners op 20 juni zijn verschillende aandachtspunten genoemd. Een aantal van de genoemde punten die inwoners noemden om op prestatieveld 5 mee te kunnen doen is reeds beschikbaar (bijvoorbeeld persoonlijk alarmsysteem en trapliften). Wel werd aangegeven dat er voldoende voorlichting gegeven moest worden. Daarbij werd specifiek benoemd dat voorlichting over de Wmo niet alleen belangrijk is voor ouderen, maar ook voor jongeren en ouders. De suggestie werd gedaan om op scholen ook aandacht te besteden aan de Wmo. Dit onderdeel (meer bekendheid Wmo en voorzieningen) is uitgewerkt bij prestatieveld 3. Daarnaast werd 'de drempel naar de zorg verlagen' genoemd. Aangegeven werd dat het belangrijk is om te zorgen dat mensen naar de gemeenten durven te gaan als ze hulp nodig hebben of een klacht hebben. Dit onderwerp is ook uitgewerkt bij prestatieveld 3.

Doelstellingen;

1. Verstrekking van individuele voorzieningen aan alle inwoners die dit nodig hebben, met behoud van kwaliteit en zoveel mogelijk binnen de beschikbare budgetten.
2. Oriëntatie op eventuele nieuwe taken; ondersteunende en activerende begeleiding (OB/AB)

Hoe worden deze doelstellingen bereikt?

1. In hoofdstuk 1.3 is aangegeven hoe de Gemeente Bussum het kwaliteitsniveau wil waarborgen. Specifiek voor de verstrekking van de individuele voorzieningen worden de volgende activiteiten ondernomen;
 - a. Kwaliteit en budgetbewaking begint al voor de verstrekking van voorzieningen bij de inkoop; van het opstellen van het bestek tot het afsluiten van het contract. De gemeente Bussum heeft in 2006 en 2007 een grote rol gespeeld bij de regionale inkoop, als trekker van de regionale werkgroep inkoop en zal ook in de toekomst zoveel mogelijk hierbij betrokken zijn. Waar nodig maakt de werkgroep gebruik van externe specialisten bij de inkoop.
 - b. Indicering; goede indicering is het belangrijkste middel waarmee de zorgverlening wordt afgestemd op de behoefte van de aanvrager. Gekeken wordt vanuit de behoefte van de aanvrager in brede zin. Er wordt niet alleen gekeken naar de voorziening die wordt aangevraagd maar naar wat de inwoner in brede zin nodig heeft om zelfstandig te kunnen meedoen aan de samenleving. De kwaliteit van indicering wordt scherp gemonitord en de effectiviteit van de indicatie door externe partijen, door interne Wmo consultants door inwoners zelf worden met elkaar vergeleken.
 - c. Om dit pakket te kunnen bieden aan eenieder die het nodig heeft is ook van belang te voorkomen dat voorzieningen worden uitgegeven waar dit niet nodig is. Zo kunnen bijvoorbeeld bij hercontroles voorzieningen die niet meer worden gebruikt worden teruggehaald bij inwoners en wordt bewaakt dat de verstrekking van voorzieningen door contractpartijen aansluit bij de indicatiestelling.
2. De Activerende en Ondersteunende Begeleiding zijn op dit moment onderdeel van de AWBZ. In pilots is door het ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport (VWS) nagegaan of deze AWBZ functies in de Wmo ondergebracht kunnen worden. Op basis van de resultaten van de pilots wordt in een advies aan VWS het volgende gesteld;
 - a. over de volle breedte van de pilots wordt de overgang van OB wenselijk en haalbaar gevonden.
 - b. voor de AB geldt dat alleen die elementen over kunnen die geen betrekking hebben op zorg, behandeling of verblijf. Dit zijn volgens het rapport: 'vervoer naar activerende begeleiding als dit medisch noodzakelijk is' en 'het helpen structureren van een

ontregeld huishouden'. Men noemt deze activiteiten die over kunnen naar gemeenten OB-plus.

Besluitvorming over een datum van overgang is er nog niet. Het ministerie lijkt te streven naar een invoeringsdatum van 1 januari 2009; het kabinet heeft nog geen standpunt bepaald. Er moet rekening mee gehouden worden dat de overgang van tenminste OB-plus naar de gemeenten plaats zal vinden en dat deze overgang plaats kan vinden binnen de tijdspanne van dit 4 jarig beleidsplan.

De gemeente Bussum is klankbordgemeente van de pilotgemeenten AB/OB (m.n. de gemeente Nunspeet). Dit geeft de mogelijkheid in een vroeg stadium mee te denken over deze nieuwe taak. Als de invoeringsdatum en het exacte takenpakket bekend zijn, is het zaak voor de gemeente de doelgroepen te verkennen en per groep te verkennen wat de overgang betekent. Naar verwachting zal deze implementatie regionaal worden aangepakt.

3.7 PRESTATIEVELD 7-8-9 MAATSCHAPPELIJKE ZORG

De prestatievelen maatschappelijk opvang, OGGZ en verslavingsbeleid worden samengenomen onder de noemer Maatschappelijk zorg. Deze prestatievelen vallen onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Hilversum als zijnde de centrumgemeente voor maatschappelijke zorg.

Prestatieveld 7 Maatschappelijke opvang (vrouwenopvang, sociale pensions) en steunpunten huiselijk geweld

Onder maatschappelijke opvang wordt verstaan: activiteiten bestaande uit het tijdelijk bieden van onderzoek, begeleiding, informatie en advies aan personen die door een of meerdere problemen, al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving (memorie van toelichting). Onder de Wmo blijven de gelden voor de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang naar de centrumgemeenten gaan. Hilversum is centrumgemeente voor maatschappelijk opvang.

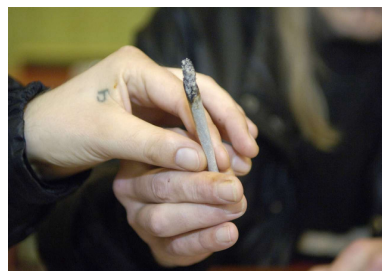
Prestatieveld 8 Bieden openbare geestelijke gezondheidszorg

Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de OGGZ, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de OGGZ.

Onder dit beleidsterrein zijn alle activiteiten van de gemeente op het terrein van de OGGZ begrepen. Hiermee is de keten van collectieve preventie van (ernstige) psychosociale problemen, het opsporen en toeleiden naar de zorg en de opvang in één hand en kan optimale samenhang worden nagestreefd. De wettelijke basis voor de OGGZ wordt overbracht van Wet Collectie Preventie Volksgezondheid (WCPV) naar de Wmo.

Prestatieveld 9 Bieden ambulante verslavingszorg

Onder verslavingsbeleid wordt verstaan: activiteiten bestaande uit ambulante hulpverlening, gericht op verslavingsproblemen, en preventie van verslavingsproblemen, inclusief activiteiten in het kader van bestrijding van overlast door verslaving. Dit prestatieveld wordt uitgevoerd door centrumgemeente Hilversum. De beschikbare gelden worden door de Gemeente Hilversum in samenspraak met de regiogemeenten ingezet ten behoeve van de verslavingszorg.

Visie Gemeente Bussum op maatschappelijke zorg (prestatieveld 7-8-9)

Iedereen moet aan de samenleving kunnen meedoen. Bij de invulling van de voorzieningen wordt uitgegaan van de inwoner en diens vragen en behoeften. Wanneer bepaalde groepen daar moeite mee hebben kan een extra inspanning van de gemeente ertoe bijdragen dat die aansluiting met de samenleving er toch komt of kan blijven. Die extra inspanning kan eruit bestaan dat bepaalde groepen worden uitgelicht. (collegeprogramma 2006-2011).

Bij ernstige overlast worden repressieve maatregelen genomen. Bij opname in een instelling is sprake van overheveling van de verantwoordelijkheid naar het rijk (zie hoofdstuk 2.1). Afstemming blijft van belang.

In het collegeprogramma 2006-2010 stelt het college extra aandacht te willen besteden aan het voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik. Jeugd is hierbij een belangrijke doelgroep omdat misbruik op jonge leeftijd later moeilijk af te leren is.

In de nota "Voor een gezond Bussum" (Nota lokaal gezondheidsbeleid 2007-2010) is de versterking van de OGGZ als (regionaal) speerpunt benoemd. Dit houdt in dat de regio de komende vier jaar extra inzet zal plegen op het bereiken en begeleiden van zeer kwetsbare personen.

Omgevingsanalyse

De gemeente Hilversum, als centrumgemeenten voor maatschappelijke zorg, heeft de verantwoordelijkheid om – in overleg met regiogemeenten – een voorstel te doen voor het effectief inzetten van de middelen voor de doelgroep (mensen die verkommeren, verloederen en veelal overlast geven). De inhoudelijke regie op dit terrein wordt gevoerd door het Platform Maat

Schappelijke zorg, dat bestaat uit managers van instellingen werkzaam op dit terrein. Het platform wordt voorgezeten door de wethouder voor o.m. maatschappelijke ondersteuning uit Hilversum.

In opdracht van Hilversum en onder begeleiding van een werkgroep uit het Platform Maatschappelijke zorg heeft het onderzoeksinstituut Movisie in samenspraak met maatschappelijke organisaties en de regiogemeenten een beleidsplan ontwikkeld voor de jaren 2008-2011 voor de

prestatievelden 7, 8 en 9 van de Wmo.

Aandachtspunten:

- De voorzieningen voor maatschappelijke opvang zijn bij inwoners van Bussum nauwelijks bekend, zo toont de wijkmonitor. De geënquêteerde inwoners hebben ook nooit beroep op deze voorzieningen hoeven doen. Niettemin is het zo dat naar schatting 1% van de inwoners van Bussum in een zogenaamde multi-probleemsituatie verkeert (psychische problemen, schulden en verslavingsproblematiek). Ongeveer een kwart van deze groep is bekend en in traject (reïntegratie en/of schuldhelpverlening) bij afdeling sociale zaken. Een kleine groep zorgwekkende zorgmijders wordt benaderd vanuit Vangnet en Advies.
- Tijdens de inspraakavond op 20 juni 2007 zijn de prestatievelden 7,8 en 9 niet behandeld omdat er voor deze prestatievelden een zeer gering aantal aanmeldingen was. Vanuit het Programma Lokale Versterking van de Vereniging Landelijk Platform GGz en Zorgbelang Noord-Holland is een wensenlijst van GGz cliënten opgesteld per prestatieveld. Deze wensenlijst wordt bij de uitwerking van de doelstellingen per prestatieveld meegenomen. De doelstellingen zijn in het beleidsplan Wmo niet per doelgroep uitgewerkt omdat dit een kaderdocument is en omdat het beleidsplan voor alle doelgroepen geldt, ook wanneer deze niet expliciet worden genoemd. Zie ook hoofdstuk 1.3 ad. f.

Doelstellingen:

Vaststelling van het plan van aanpak dat Movisie heeft ontwikkeld en de implementatie daarvan onder regie van Hilversum.

Het integraal plan dat door Movisie is ontwikkeld deelt de prestatievelden 7, 8 en 9 in, op vijf aspecten:

1. Preventie en monitoring
2. Signalering en toeleiding
3. Bemoezorg en toeleiding
4. Opvang en doorstroom
5. Nazorg en herstel

Hoe worden deze doelstellingen bereikt?

Ad. 1. Preventie en monitoring;

In 2008 wordt het verslavingsbeleid herijkt en wordt aangesloten bij de regionale visie verslavingszorg.

De reeds ontwikkelde integrale aanpak riskant alcoholgebruik jongeren zal worden gerealiseerd. In Bussum wordt binnen school, vrije tijd, horeca en gezin aandacht besteed aan deze problematiek.

Er wordt een samenhangend programma OGGZ-preventie ontwikkeld en uitgevoerd.

Er wordt een structurele monitor ontwikkeld voor zeer kwetsbare groepen.

Ad. 2. Signalering en toeleiding

Het onderdeel signalering is op dit moment in dit kader regionaal georganiseerd. Movisie stelt voor om het onderdeel 'signalering' in dit geheel sterker neer te zetten in afzonderlijke gemeenten, met als doel dat de regiogemeenten meer zicht krijgen op inwoners die in moeilijke omstandigheden verkeren. Dit kan het lokale beleid versterken ten behoeve van deze doelgroep op het terrein van wonen, welzijn, zorg, inkomen en sociale samenhang. Daarnaast zou het streven naar een regiodekkende geheel van signaleringsnetwerken tevens inhouden dat een meer dekkende signalering plaatsvindt van zorgwekkende situaties. Bussum sluit zich aan bij een dergelijke analyse en stelt voor te kijken naar een uitbreiding van de signaleringsmogelijkheden, bijvoorbeeld in het kader van het programma voor wonen, welzijn en zorg.

In het voorstel van Movisie wordt verder de nadruk gelegd op het versterken en verbeteren van de kwaliteit van de interventies en het vergroten van de interventiemogelijkheden. Schuldhulpverlening zal daarbij een primaire rol spelen. Met het versterken van deze component, wordt het evenwicht tussen signalering en interventiemogelijkheden verbeterd.

Ad. 3 Bemoeizorg en toeleiding

Movisie noemt de volgende beleidsprioriteiten voor de komende vier jaar;

- a. het ontwikkelen en implementeren van een Vangnet Jeugd; een centraal meldpunt voor alle jeugdigen van 0-19 jaar die zich in riskante situaties bevinden of die riskant gedrag laten zien.
- b. Ontwikkelen van een krachtig aanbod voor chronische zorgmijders-zorgmissers; een specialistisch bemoeizorgteam, geïntegreerd in het huidige Vangnet en Advies.
- c. Regionale aanpak van ernstige schuldenproblematiek bij maatschappelijke zorgcliënten. Pas als de schuldenproblematiek bij deze groep wordt aangepakt, heeft hulpverlening in meer algemene zin kans van slagen
- d. Continueren van het ingezette beleid Aanpak Huiselijk Geweld.

Ad. 4 Opvang en doorstroom

Movisie noemt de volgende beleidsprioriteiten voor de komende vier jaar;

- a. Versterken van de aanpak van dakloosheid
- b. Oriënteren op de mogelijkheid van meer specialistische verblijfs/begeleidingsvoorzieningen voor zieke daklozen, verslaafde daklozen en daklozen met een dubbele diagnose
- c. Onderzoeken van de behoeften en mogelijkheden van dagbesteding voor daklozen in de regio

Ad. 5 Nazorg en Herstel

- a. Structureel maken en verder versterken van de tweedekansaanpak
- b. Ondersteunen van het woon en herstelproject voor risicojongeren en zwerfjongeren (kamers met kansen)
- c. Bevorderen van doorstroom in en uit de opvang
- d. Oriënteren op en experimenteren met de concrete mogelijkheden van substandardwoningen
- e. Bieden van nazorg aan vrouwen die na hun verblijf in de vrouwenopvang elders terugkeren naar de regio Gooi en Vechtstreek. Deze nazorg is een lokale verantwoordelijkheid

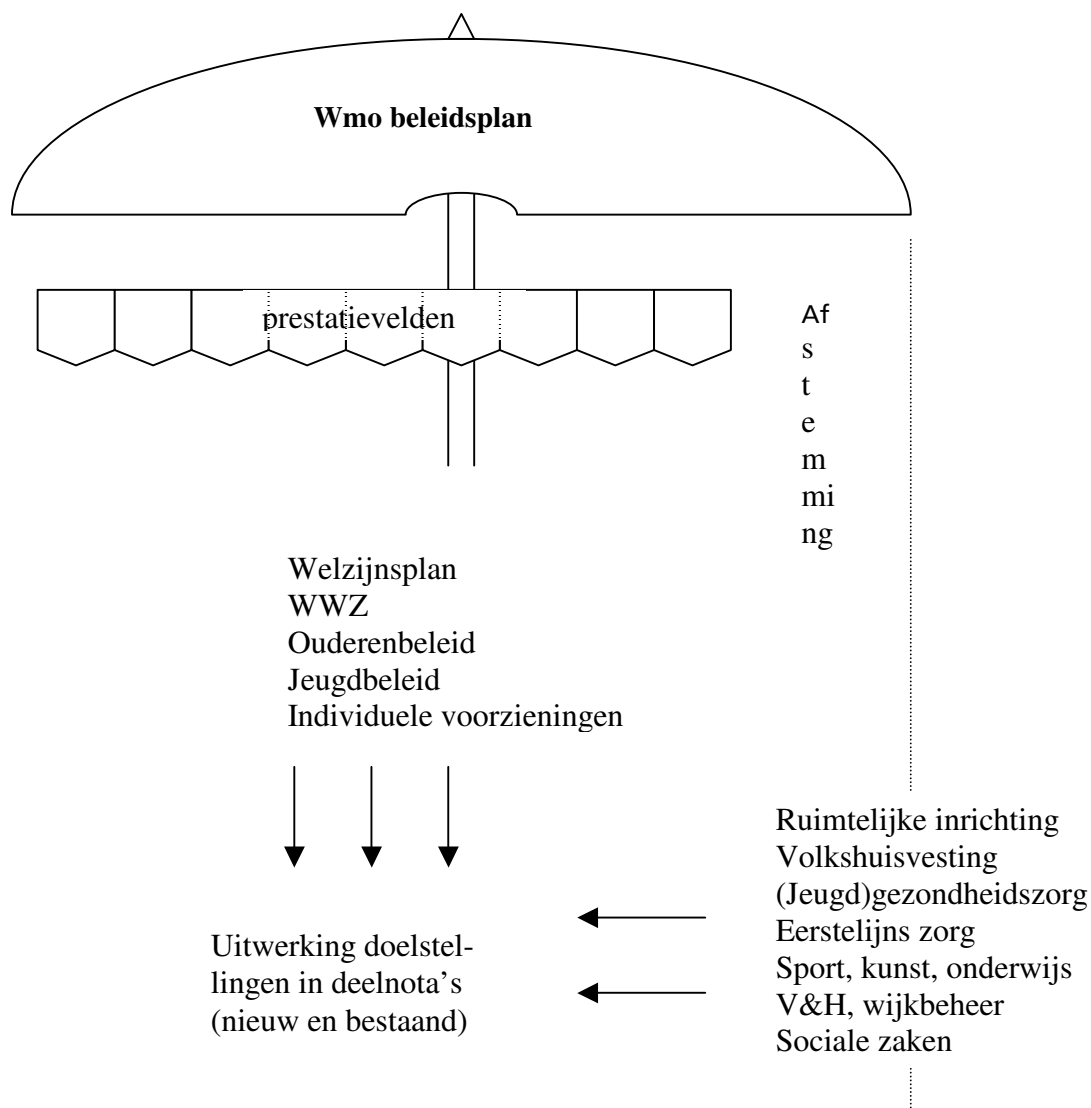
HOOFDSTUK 4 AFSTEMMING MET ANDERE BELEIDSTERREINEN

4.1 Algemeen

De Wmo is een kader waar verschillende beleidsterreinen geheel of gedeeltelijk onder vallen of wel deels onder vallen. Andere beleidsterreinen vallen buiten de Wmo maar hebben wel invloed op de beleidsontwikkeling binnen de Wmo en vice versa. Tijdens het project implementatie Wmo (2005-2007) en het WWZ-uitvoeringsprogramma is nagedacht hoe de integraliteit van het beleid kan worden bewaakt.

In een werkgroep van projectgroepleden en beleidsadviseurs wier beleidsterreinen deels binnen de kaders van de Wmo vallen is in twee brainstormsessies nagedacht over de vraag hoe deze integraliteit vorm moet krijgen in het Wmo beleidsplan. De opbouw van het dit plan inclusief deze afstemmingsparagraaf is daarvan het resultaat. In figuur i en j is deze opbouw grafisch weergegeven.

Figuur j Verhouding Wmo beleidsplan en overig gemeentelijk beleid

Daarnaast is in twee sessies nagedacht over een structurele inbedding van integraliteit van beleid in de organisatie in twee bijeenkomsten (oktober 2005 en juni 2007) waaraan een dwarsdoorsnede van afdelingshoofden en beleidsadviseurs vanuit de hele ambtelijke organisatie deelnamen. De sessies werden begeleid door externe adviseurs, gefaciliteerd door de provincie in het kader van het WWZ-uitvoeringsprogramma.

Nu de integraliteit van beleid ook als aandachtspunt is opgepakt door het Management Overleg (MO), in het kader van de invulling van het directiemodel, zullen de aanbevelingen van deze bijeenkomsten aan het MO worden meegegeven.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag welke invloed de Wmo heeft op beleidsterreinen die (deels) buiten het kader van de Wmo vallen en vice versa, uitgaande van de verwachte ontwikkelingen en prioriteiten in de komende vier jaar.

4.2 Afstemming met beleidsterreinen buiten de Wmo

4.2.1 Programma 5 onderwijs

Het kabinet wil een harmonisatie van voorschoolse voorzieningen (kinderopvang en peuterspeelzaalwerk) realiseren. Gestreefd wordt naar betaalbare en kwalitatief goede voorzieningen waar kinderen niet alleen worden opgevangen maar ook hun ontwikkeling wordt gestimuleerd. Het kabinet wil verder fors investeren in de uitbreiding van programma's voor voorschoolse educatie. Met een verdere uitbreiding van VVE naar meerdere peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt segregatie tegengegaan.

Ook in de Bussumse Brede school (per september 2009) wordt een duidelijke koppeling gelegd tussen algemene voorzieningen en onderwijs. Beoogde effecten hiervan zijn;

- optimale ontwikkeling kinderen, bevorderen optimale schoolloopbaan
- o.a. door wijkgerichte activiteiten bevorderen van integratie tussen bewoners van verschillende culturele achtergronden.

De preventieve functie van prestatieveld 2 wordt versterkt door de invoering van de zorgplicht voor scholen per 2011, waarbij scholen verplicht worden passend onderwijs aan te bieden aan elke leerling. Doel is een verdere integratie van zorgleerlingen in het reguliere onderwijs.

Sinds augustus 2007 is de leerplicht uitgebreid met de kwalificatieplicht: alle jongeren moeten tot hun 18^e verjaardag een volledig onderwijsprogramma volgen gericht op het behalen van een startkwalificatie (diploma havo/vwo/mbo2 opleiding). De invoering van de kwalificatieplicht heeft tot doel het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. De jongeren op wie de kwalificatieplicht gericht is hebben vaak problemen die de school niet kan oplossen. Bespreking van deze problemen in een zorgadviesteam waarbij ook andere professionals (bijv. RMC, leerplicht, jeugdzorg, politie) vertegenwoordigd zijn kan hierbij uitkomst bieden. Deze ontwikkeling zal een zwaardere druk op de zorgstructuur rond de scholen met zich meebrengen

Het kabinet wil dat alle leerlingen die vanaf schooljaar 2007-2008 instromen in het voortgezet onderwijs op een bepaald moment in hun opleiding een maatschappelijke stage volgen. Dit voorname kan het gemeentelijk vrijwilligersbeleid (prestatieveld 4) versterken en zal hierbij betrokken worden.

4.2.2 Sport en recreatie

Sport brengt mensen bij elkaar, activeert, is goed voor de gezondheid en draagt bij aan de overdracht van normen en waarden. De gemeente stimuleert de deelname aan sportactiviteiten door bepaalde doelgroepen (zoals gehandicapten, jongeren, ouderen en allochtonen). Daarbij spelen sportverenigingen en de projecten voor gehandicapten- en breedtesport een belangrijke rol.

Met een goed speelplaatsenplan wordt ingespeeld op de behoefte van jonge kinderen om zich buiten de veiligheid van hun eigen huis of tuin verder te ontwikkelen. Samen kunnen spelen op veilige speelplekken is van groot belang voor de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van kinderen.

Binnen het project breedtesport wordt ingespeeld op het laten sporten van doelgroepen die zonder extra stimulans weinig tot niet sporten. Doelstelling is hierbij met name het gezondheidspreventie en sociale activering. Na evaluatie van het breedtesportproject wordt bekeken of de projecten vanuit de Wmo kunnen worden voortgezet.

4.2.2 Programma 9 Werk en inkomen

Eenieder moet op een volwaardige wijze deel kunnen nemen aan de maatschappij. Deze algemene Wmo doelstelling is ook de voornaamste doelstelling van het re-integratie- en minimabeleid. Bij voorkeur wordt dit doel bereikt door actieve bemiddeling naar de arbeidsmarkt. Wanneer integratie op de reguliere arbeidsmarkt (nog) niet mogelijk is, blijft een actieve deelname aan de maatschappij wel het doel, bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk. De motivatie en zelfstandigheid van de uitkeringsgerechtigde in dit traject wordt zoveel mogelijk bevorderd. Bij de inkoop van individuele voorzieningen wordt de mogelijke inzet van uitkeringsgerechtigden bij de leveranciers in het bestek meegenomen.

Schuldenproblematiek is een steeds vaker voorkomend struikelblok tijdens een re-integratietraject. De motivatie van de klant om te gaan werken is minder omdat de financiële ruimte die ontstaat na bemiddeling naar de arbeidsmarkt moet worden aangewend voor de aflossing van schulden en de klant uiteindelijk vaak zelfs financieel slechter uitkomt. Ook kost de schuldenproblematiek vaak zoveel tijd en energie dat de klant onvoldoende kan investeren in zijn re-integratie.

De basis van het minimabeleid is de deelname aan het maatschappelijk verkeer van inwoners met een minimum inkomen te bevorderen. De individuele subsidieregeling biedt bijvoorbeeld de mogelijkheid om sociaal-culturele activiteiten te declareren terwijl de schoolkostenregeling extra ruimte creëert voor de betaling van extra schoolkosten waardoor kinderen bijvoorbeeld kunnen deelnemen aan uitstapjes en schoolreisjes.

Een speciale koppeling met de Wmo heeft de collectieve ziektekostenverzekering waarvoor de gemeente Bussum een contract heeft afgesloten met Agis Zorgverzekeringen. De verzekering biedt een dekking die goed aansluit bij de behoefte van deze doelgroep waarbij ook afspraken worden gemaakt op een goede aansluiting op de individuele voorzieningen Wmo (prestatieveld 6). Zo is bijvoorbeeld de eigen bijdrage voor thuiszorg met ingang van 1-1-2007 gedekt.

De éénloketgedachte is ook duidelijk aanwezig in het beleid van het ministerie van sociale zaken. Per 1-1-2008 is het verbod op dubbele gegevensuitdraag van kracht en in voorbereiding daarop wordt het Digitaal Klantdossier (DKD) voorbereid. Koppeling met GBA en met andere overheidsinstanties zal hiermee een feit zijn. Aan het digitale Wmo loket zullen op termijn ook de minima-regelingen worden toegevoegd.

4.2.4 Programma 8 en 9 Minderheden en inburgering

Vanuit de Wmo zal in de komende jaren met name aandacht moeten komen voor de eerste generatie allochtonen die nu op leeftijd geraakt. Daarbij wrekt zich dat er nooit een goede aansluiting met de Bussumse samenleving heeft plaatsgevonden. Gevolg is dat deze doelgroep het reguliere welzijnswerk en de (ouderen)zorg moeilijk vindt. Het groot beroep wat hierdoor op eigen kinderen wordt gedaan wordt steeds meer een probleem, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen die ook voor deze doelgroep gelden. Bij de ondersteuning van mantelzorgers is speciale aandacht voor deze doelgroep belangrijk.

Ook de intramurale zorg voor ouderen sluit niet voldoende aan op de behoefte van oudere allochtonen. Er wordt nog onvoldoende ingespeeld op culturele en godsdienstige verschillen. Het taalprobleem kan daarbij groter worden bij dementerende ouderen omdat de op latere leeftijd aangeleerde tweede taal dan vaak wegvalt. Voor deze problematiek zullen ook vanuit de gemeente initiatieven moeten worden ontwikkeld. Bij de inkoop van thuiszorg wordt met de taalproblematiek al rekening gehouden.

Zowel voor nieuwkomers als oudkomers geldt dat steeds meer geïnvesteerd moet worden in de kwaliteit van de inburgering. De mogelijkheid om sociaal en economisch te participeren is hierbij belangrijk. Vanuit de Wmo kan het netwerk van voorzieningen dat hiervoor nodig is worden ontwikkeld. Het stimuleren van deelname aan vrijwilligerswerk door de allochtone doelgroepen geeft zowel een positieve impuls aan de inburgering als aan het vrijwilligerswerk.

4.2.5 Programma 11 Ruimtelijke inrichting

Een groot deel van de afstemming tussen Wmo en ruimtelijke ordening is al meegenomen in het beleidsplan Wmo, met name met betrekking tot de toegankelijkheid (prestatieveld 5). Bij de inrichting van de openbare ruimte is zowel vanuit Ri-beleid als vanuit Wmo-beleid aandacht voor levensloopbestendigheid. Dit betekent eenvoudig gezegd ook dat bij het ontwikkelen van de openbare ruimte met andere claims rekening gehouden moet worden, zoals voldoende groen en parkeergelegenheid. Om te beginnen moet in de openbare ruimte gecontroleerd worden op obstakels voor ouderen en invaliden. Vanuit de wijkmonitor blijkt vooral in Spiegel verbetering mogelijk.

Op het gebied van de ontwikkeling en behoud van maatschappelijke voorzieningen (prestatieveld 1), zal steeds meer en in een vroeger stadium een koppeling worden gelegd tussen RI en Wmo. Bij het opstellen of aanpassen van bestemmingsplannen moet bekeken worden of er Wmo-projecten in de plannen moeten worden ingepast.

Daarnaast komen er met enige regelmaat locaties vrij voor herontwikkelingen (voorbeelden: scholen, kerken, bedrijven- bv Palmterrein e.d.). Dan is het handig om te weten - zeker bij gemeentelijke locaties - of er nog WMO-plannen bestaan die ingepast zouden kunnen worden.

4.2.6 Programma 12 Volkshuisvesting

Op het gebied van volkshuisvesting en vergunning en handhaving ligt het verband met de Wmo weer met name op de levensloopbestendigheid bij nieuwbouw, verbouw en renovatie. De afdwingbaarheid is daarbij echter zeer beperkt. Extra eisen op het gebied van levensloopbestendig bouwen zijn dan ook alleen te stellen bij het ontwikkelen van gemeentelijke voorzieningen en wat door (semi)publieke partners wordt gebouwd.

Het levensloopbestendig bouwen door particulieren is, zoals gezegd, niet juridisch afdwingbaar via het Bouwbesluit maar kan wel gestimuleerd worden door voorlichting en inzet van positieve instrumenten. Hierop zal beleid ontwikkeld moeten worden.